Է. ՏԱՐԻ 1805 ԹՈՒԱԿԱՆ ՀԱՅՈՑ 12 ԱՐԱՑ 4382 – Հ. Տ. 19 ՅՈՒՆՈՒԱՐ 1890 – Ն. Տ. 31 ՅՈՒՆՈՒԱՐ 1890 – ՀԻՃՐ. 9 ՃԷՄԱԶԻԷԼ ԱԽԸՐ 1307 ՈՒՐԲԱԹ

20 ՓԱՐԱ.

ՆԱՄԱԿ ԿԱՄ ՈՐ ԵՒ ԻՑԷ ԳՐՈՒԹԻՒՆ ՊԷՏՔ Է ՈՒՂՂԵԼ
ԱՌ ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԻՒՆ
ԱՐԵՒԵԼՔ ՕՐԱԳՐԻ
Ղալաթիա, Նորատունկեան-խան

درعلیه‌ده غلطه‌ده نورادونکیان خانده آره‌وك
غزته‌سی اداره‌سنه

Direction du journal AREVELK
Noradounghian Han, Galata
CONSTANTINOPLE

ԱՐԵՒԵԼՔ
ՕՐԱԳԻՐ
ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ԵՒ ԱԶԳԱՅԻՆ

20 ՓԱՐԱ.

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Կ. Պոլսոյ համար	Տարեկան		160
»	Վեցամսեայ		80
»	Եռամսեայ		40
Գաւառաց	Տարեկան		200
»	Վեցամսեայ		100
Օտար երկիրներէ	տարեկան	ֆրանք	56
»	Վեցամսեայ		28

Les annonces sont reçues
AUX BUREAUX DU JOURNAL

Կ. ՊՈԼԻՍ, 19 ՅՈՒՆՈՒԱՐ, 1890

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ԼՈՒՐԵՐ

ՕՐՈՒԱՆ ԽՆԴԻՐՆԵՐԸ

ԱՆԳԼԻԱԿԱՆ ԳՈՐԾԵՐ

ՓԱՌՆԷԼԵԱՆ ՅԱՆՁՆԱԺՈՂՈՎՈՅ ՏԵՂԵԿԱԳԻՐԸ

Փէլ Մէլ Կէզէթ կը ծանուցանէ թէ Փառնէլեան դատական Յանձնաժողովոյ տեղեկագիրն հրատարակութեան պիտի յանձնուի Խորհրդարանին գումարումէն յառաջ։ Այս տեղեկագիր, ինչպէս յայտնի է, վճռագիրն է այդ բացառիկ դատարանին, որ գրեթէ ամբողջ տարի մը զբաղեցաւ քննելու Թայմզի կողմէ Պ. Փառնէլի և Իռլանտական կուսակցութեան գլխաւոր անդամոց դէմ ուղղեալ ամբաստանութիւններն, որով զանոնք մասնակից կ'ընէր երբեմն մեղսակից Իռլանտացի քաղաքական ոճրագործներու։

Արդ, Յանձնաժողովն, իւր տեղեկագրով, կը մերժէ Պ. Փառնէլի մեղսակցութեան վերաբերեալ ամբաստանութիւնները, զորս Թայմզ հիմնած էր ինքնասպան Փիկօթի յերիւրած նամակներուն վրայ։ Բայց Յանձնաժողովը խիստ խօսքերով կը պախարակէ Իռլանտական Ազգային Դաշնակցութեան անդամոց ընթացքն և Իռլանտական լրագրութեան լեզուն, որք Իռլանտայի մէջ հողագործական և ինքնօրինական յուզումն յառաջ բերած և արծարծած են։

Պ. Փառնէլի լրագիրն ալ, Ֆրիմէնս Ճըրնըլ, կը ծանուցանէ իւր կողմէ թէ Փառնէլեան դատական Յանձնաժողովոյ տեղեկագիրն յանձնուած է Երեսփոխանաց Ժողովոյ ատենապետին, և Խորհրդարանը բացուելուն պէս, Երեսփ. Ժողովոյն պիտի մատուցուի առաջարկ մը՝ յայտարարող թէ Փիկօթեան նամակաց Թայմզի մէջ հրատարակութիւն երեսփոխանաց վայելած խորհրդարանական առանձնաշնորհման ծանր բռնաբարում մ՚է։

Եթէ այս առաջարկ քուէարկուի, Թայմզի տնօրէնը կը հարկադրի Խորհրդարանի առջեւ ներկայանալով ներողութիւն խնդրել Պ. Փառնէլի դէմ իւր հրատարակութեանց համար։ Բայց հաւանական է որ կառավարութիւնն, Յանձնաժողովոյ տեղեկագրոյն նպաստաւոր կէտերուն վրայ յենլով, իւր ազդեցութիւնն ի գործ դնէ՝ այդ դատն հարկէն զերծ կացուցանելու համար իւր քաղաքականութեան պաշտպան թերթն, զԹայմզ։

Դատական Յանձնաժողովոյ սոյն եզրակացութիւնք աւելի եւս այժ կուտան փառահեղութեան դատին զոր Պ. Փառնէլ Թայմզի դէմ բացած է՝ Փիկօթեան նամակաց հրատարակման պատճառաւ, և 10,000 ոսկի դրամական փոխարինութիւն կը պահանջէ։ Թայմզի տնօրէնը չուրանար թէ Փիկօթեան նամակները սուտ էին, բայց իւր խաբուած լինելն ի մէջ բերելով, և նկատելով թէ Պ. Փառնէլ մեծ վնաս մը կրած չէ, կը յուսայ երկու անգլ. ոսկի ևեթ վճարելով դատարանէն։ Կը մնայ տեսնել թէ դատարանն ո՛ր կողմն իրաւունք պիտի տայ։

ԱՆԳԼԻԱ ԵՒ ՓՈՐԹՈՒԿԱԼ

Փորթուկէզներուն օրուան հերոսը, Սերփա Փինթօ հազարապետն, որ ծանր հիւանդութիւն մը անցուցած է, կը պատրաստուէր Լիզպոն վերադառնալ, քանի որ իւր գրաւած վայրերն Անգլիացւոց թողուլ հարկադրուելով իրեն ուրիշ գործ չէր մնացած յարևելեան-հարաւային Ափրիկէ։ Բայց փորթուկէզ նախարարութիւնը, գուշակելով թէ ժողովուրդը չափազանց ցոյցեր պիտի ընէ օրուան դիւցազնին դալստեան առթիւ, և ի մէջ այլոց Անգլիոյ դէմ անպատշաճ բաներ պիտի գրուցուին, արեւմտեան Ափրիկէի փորթուկէզ գաղթականութեան մէջ պաշտօն մը յանկացուց հազարապետին, և հեռագրեց նմա որ չիստակ հօն երթայ, առանց Փորթուկալ վերադառնալու։

Այս և ուրիշ խոզութիւնք կը ցուցնեն թէ նոր նախարարութիւնն երկրին մէջ տիրող յուզումն հանդարտեցնելու և խաղաղութիւնը պահպանելու հետամուտ է։

—Բարլոս թագաւորն, որ Ինֆլուէնցայէն նոր ապաքինած էր, այժմ Տանկէ բռնուած է։

ՊՈՒԼԿԱՐԻԱ ԵՒ ՌՈՒՍԻԱ

Պ. Սթամպուլով, 30 միլիոն ֆր.ի փոխառութեան դէմ Ռուսիոյ ծանուցագրոյն ի պատասխան պաշտօնագիր մ՚ուղղելով Պուլկարիոյ գործակալին ի Կ. Պոլիս, ապացուցանել կ'ուզէ թէ իշխանապետութիւնն այս փոխառութիւնը կնքելով իւր իրաւանց շրջանակէն դուրս չէ ելած, կը պնդէ Պուլկարիոյ դէպքերն 1886ի պետական փոփոխութենէն (Աղեքսանդր իշխանի անկումէն) ի վեր, կը յիշեցնէ թէ Ռուսիա չէ ուզած ճանչել Պուլկարիոյ արդի կառավարութիւնն, և կը յայտարարէ թէ 30 միլիոն ֆր.ի փոխառութեան դէմ ռուս կառավարութեան բողոքն անհասկնալի կը թուի իրեն։ Յոյս կը յայտնէ թէ Ռուսիոյ այն բողոքը նախաշաւիղ չպիտի լինի քաղաքական նոր չփոթութեանց, եւ թէ Պուլկարիա կրնայ միշտ ապաւինիլ Օսմ. գերիշխան Տէրութեան եւ Մեծ Տէրութեանց հովանաւորութեան՝ գերծ մնալու համար այնպիսի խառնակութիւններէ որոց արժանի եղած չէ իւր հետեւած զգուշաւոր ընթացքով։

ՖՐԱՆՍԱԿԱՆ ԳՈՐԾԵՐ

Փարիզի պալատական շրջանակէ մ'ընտրուած էր Պ. Մարթինօ, որ՝ առաջինչ գրելով իրեն տրուած պալատական քուէները՝ վերջերս անկախ ընթացք մը բռնեց պալատական գործիչներու դէմ։ Անմիջապէս ամբաստանեցաւ իբր դաւաճան։ Իւր շրջանակին քանի մը հարիւր ընտրողք ժողով գումարեցին, ուր գնաց Պ. Մարթինօ բացատրութիւն տալու։ Բայց հազիւ թէ ժողովէն ներս մտաւ, հայհոյութեամբ և նախատանօք ընդունուեցաւ։ Մինչեւ իսկ զանակոծեցաւ։ Իւր երեսին թքին և իւր զգեստները պատառեցին այս կատաղի պալատական ընտրողք։ Իրենց մէկինները վայրապար Փանամայի ջրանցքն առաջ Ֆրանսացիք այնչափ զայրացած չէին որչափ այս Փարիզցիք որք վայրապար քուէ տուած լինելնուն կը զղջան։ Մահուան սպառնալեօք հարկադրեցին զՊ. Մարթինօ երեսփոխանութենէ իւր հրաժարումն ստորագրելու։ Բայց սա դուրս ելնելուն պէս գնաց Երեսփ. Ժողովոյ ատենապետն, զՊ. Ֆլոքէ, և եղելութիւնը պատմելով, յայտարարեց թէ իւր հրաժարական բռնի կորզուած է իրմէ։ Պ. Ֆլոքէ յիշեցուց թէ անվաւեր են ամէն հրաժարականք զորս երեսփոխանք անձամբ չեն ուղղեր Ժողովոյ ատենապետին, և հետեւապէս Պ. Մարթինօ երեսփոխան կը մնայ։ Հետեւանքը պիտի լինին քանի մը մենամարտք։ Անոնք խայտառակ բաներ են անշուշտ, բայց Պալատականութիւնն ալ, մանաւանդ հիմա, խայտառակութեամբ ևեթ կը մնայ։

ԼՈՒՏԵՐԱԿԱՆՔ Ի ՌՈՒՍԻԱ

Փեթերսպուրկի գլխաւոր կրօնական թերթը կը հրատարակէ 39 անձանց ցուցակ մը, որք երկրէն արտաքսուած են՝ ռուս կառավարութեան աւարքներուն դէմ գնելնուն համար։ Անոնց մին է Վէր. Տալթոն, լուտերական հովիւ Փեթերսպուրկի, որ Ռուսիոյ Սինոտին Պրոկուրորն՝ զՊ. Փոպեդոնոսցեւ՝ պախարակած էր ողորմելի կացութեան լուտերական կղերն ու ժողովուրդն հալածելուն համար։ Վէր. Տալթոնի հետ արտաքսուած են նաեւ կարգ մը լէհ և գերման աղնուականք։ Լեհ հոլլենտացին Բոխարսքօ ցեղանս արտաքսման դատապարտուեցաւ։

Պ. ՍԹԷՆԼԻ ԵՒ ԱՓՐԻԿԻ ԲՆԻԿՆԵՐԸ

Կը յիշուի թէ Լոնտոնի գաւառային երեսփոխանական ժողովոյն մէջ ընկերվարական Պ. Պըրնս ամբաստանած էր զՊ. Սթէնլի՝ վայրագաբար ափրիկեան բնիկներ ջարդելուն համար իւր վերջին ուղեւորութեան առթիւ։ Թայմզին Դաճիրեի թղթակիցն, այս մասին նորն ինքն Պ. Սթէնլիէ տեղեկութիւն ստանալով, կը հեռագրէ թէ մեծահռչակ ուղեւորն իւր վերջին անգամի ուղեւորութեան միջոցին, որ երեք տարի տեւեց, չորս բնիկներ միայն մահուամբ պատժած է, և անոնք էին՝ երկու Զանզիպարցիներ, որք կարաւանին ստացուածքն եղած հրացաններ և ռազմամթերք ծախած են գերեաց որսորդ բնիկներու, որոց դէմ մաքառելու հարկին մէջ կը գտնուէր կարաւանը.— Նաեւ Սուտանցի մը, բարեկամ բնիկ մը առանց պատճառի սպաննելուն և ուրիշ երկու բարեկամ բնիկներ վիրաւորելուն համար, և չորրորդն էր էմին փաշայի բանակէն մարդ մը, որ կարաւանին մարդիկը գրգռած էր ապստամբութեան, հրացաններ գողցած էր, և 12 կիներ յափշտակելով փախած էր։ Սոսկալի կարաւանի մը մէջ բարեկարգութիւնը պահպանելու համար Պ. Սթէնլի աւելի աւելի խստութիւն ի գործ չէ դրած։

Սա ստոյգ է սակայն թէ կարաւանին մարդոցմէ շատեր անօթութենէ կամ յոգնութենէ մեռած, ուրիշներ ալ թշնամեաց ձեռամբ ջարդուած են, և այս ամէն կեանքեր զոհուած են էմին փաշան ազատելու համար։ Ստոյգ է նաեւ թէ Պ. Սթէնլի աշխարհագրական գիւտեր բրած է, բայց Պ. Պըրնս կ'առարկէ թէ Պ. Սթէնլիի բուն նպատակը գիտական չէր։

ԱՄԵՐԻԿԵԱՆ ԱՐՈՒԵՍՏԱՀԱՆԴԷՍ

ՀԱՐՍՏՈՒԹԻՒՆ ՄԻԱՑ. ՆԱՀԱՆԳԱՑ

Նիւ Եորքի նահանգային Խորհրդարանը կը քուէարկէ օրինագիծ մը, որով Նիւ Եորք քաղաքը կ'արտօնուի 10 միլիոն տոլար կամ 50 միլիոն ֆր. ծախսել 1892ին կայմելի ամերիկեան Արուեստահանդէսին համար։ 5,300,000 տոլարն անմիջապէս ստորագրեցաւ։ Անցեալ տարւոյ Փարիզեան Արուեստահանդէսին համար 50 միլիոն ֆր.էն պակաս ծախք եղած էր։ Բայց անդին Չիքակօ քաղաքը կը մղէ Նիւ Եորքի դէմ, նմանօրինակ զոհողութիւններ իւր հաշուոյն յանձն կ'առնու, և Միացեալ Նահանգաց Դաշնակցային Խորհրդարանն ևեթ պիտի որոշէ թէ 1892ի Արուեստահանդէսն ի Չիքակօ թէ ի Նիւ Եորք տեղի պիտի ունենայ։

Ճառ մեծ. ... հարուստ պէտք է լինի երկիր մը, յորում երկու քաղաքներ միմեանց ամէն կը գտնուին՝ համաչաւասար փոյթով և ճոխութեամբ Արուեստահանդէս մը տալու կարող, որ պիտի գերազանցէ 1889ի ֆրանսական Արուեստահանդէսն։ Եւ իրօք, Նիւ Եորք Ուոռլտ, որ լուրջ թերթ մ'է, Միացեալ Նահանգաց ամէն կողմ գտնուող նահանգային գանձարանաց հաշիւներն ի քնին առնլով, ցոյց կուտայ երկրին հարստութիւնն, և մանաւանդ 1880է ի վեր տարօրինակ աճումն այդ հարստութեան։ Միաց. Նահանգաց հարստութիւնն այժմ կը հասնի 61 միլիառ 450 միլիոն տոլարի, կամ 307½ միլիառ ֆրանքի, յորմէ կը հետեւի թէ 1880էն ի վեր Միաց. Նահանգաց հարստութեան վրայ աւելցած է 17 միլիառ տոլար, կամ 85 միլիառ ֆրանք։ Եւ 1880ին կը հաշուըւէր թէ Միացեալ Նահանգներն իրենց ունեցած հարստութեամբ կարող են գնել զրավանդակ Ռուսիա և Թուրքիա, հիւսիսային Եւրոպայ մէկ մեծ մասն, Նաեւ զԻտալիա, Աւստրալիա, հարաւային Ամերիկա, հարաւային Ափրիկէ, և այս ամէն գնումներէ ետքը տակաւին գրպանի դրամ ունենալ։ 1880ին Միաց. Նահանգներն 276 միլիոն տոլար կամ մէկ միլիառ 380 միլիոն ֆր. աւելի ունէին քան զԱնգլիա, Հին Աշխարհին հարստագոյն երկիրն։ Ամերիկեան արդիւնաբերութեան իւր յաջողութեան առաջքէզէն չենացած, Միաց. Նահանգաց ազգային հարստութիւնն հրաշալի գումարներու պիտի հասնի։

ՌՈՒՍԵՐԻ ԶՕՐԱՎԱՐ

Ռուսէլի ռուս զօրավարն, որոյ մահը ծանոյց հեռագիրն, 70 տարեկան էր։ 1849ին մասնակցելով Մաճառաստանի դէմ պատերազմին, ջախջախեց Մաճառներն, որք իրենց թագաւորին՝ Ֆրանց Եոզէֆ Կայսեր դէմ ապստամբած էին, և յետոյ Կովկասիա գնաց՝ բնիկ ցեղերուն դէմ պատերազմելու։ Բայց իւր կարեւորագոյն գործն եղաւ Շիփքայի կիրճին պաշտպանութիւնն 1878ի ռուսեթուրք պատերազմին մէջ։ Զօր. Ռուսէլի Տրդ. զօրաբանակին կը հրամայէր, որով անցաւ Դանուբէն ի Զինինիցա, յունիս 15/27ին։ Ադրիանուպոլսոյ մօտ ճակատեցաւ Սրագէլէվի և Սլիւանիոյ Միրզքին հետ ընդդէմ հակառակորդ քաջարի զօրաց։ 1882ին Խարքովի և յետոյ Բէլէի զօրաբանակաց հրամանատար եղաւ։ 1889 օգոստ. 25ին տօնեց իւր զինուորական ծառայութեան 50 ամեակը։ Ռուս լրագիրք մեծապէս կը գովեն հանգուցելոյն զինուորական տաղանդն եւ զանազան բարեմասնութիւնները։

ՅՈՒՆԱՍՏԱՆ

Աթէնքէ անհամար լուրեր կուգան, որոց սակայն հաւատ չեն ընծայեր Վիեննայի լրագիրք, երբեմն հելլէնական ընդդիմադիր կուսակցութեան կողմէ յերիւրուած։ Իբր թէ Երեսփ. Ժողովն ի մօտոյ պիտի լուծուի, ընդհանուր ընտրութեանց մէջ ընդդիմադիր կուսակցութիւնը պիտի յաղթէ, և Պ. Թրիքուփիսի նախարարութիւնը պիտի իյնայ եղեր, և թէ գուշակելով ազգային զգացումն և իւր տապալման առաջքն առնելու համար, Պ. Թրիքուփիս պաշտօնի բանակն ի զէն կոչելով՝ ազգաց քաղաքականութեան մը ակզբնաւորութիւն կ'ուզէ եղեր ընել։ Այս լուրեր չափազանցեալ կամ բոլորովին սուտ կրնան լինել, բայց սա ստոյգ է թէ Հելլէնք կը յամառին դեռ եւս զբաղիլ կրետական խնդրով, և օրուան նախարարութեան դէմ ուղղեալ յարձակմանք այդ խնդրոյ հետեւանք են։

ԴԻՊՔԵՐՆ Ի ՀԱԲԵՇԱՍՏԱՆ

Իտալեան զօրավարն որ Ասմարա մտաւ (Հաբէշստանի Թիկրէ նահանգին ստորոտ) կանխաւ ծանոյց թէ Իտալիա մտադիր չէ այս նահանգը գրաւել իւր հաշուոյն, այլ հօն զօրք կը զրկէ միայն բարեկարգութիւն վերահաստատելու, յետ որոյ պիտի քաշուի։

Այս պաշտօնական յայտարարութենէ բան մը հասկնալու համար, պէտք է յիշել թէ Մենելիք թագաւոր հանգուցեալ Յովհան թագաւորի ժառանգութեան լիովին չէ կրցած տիրանալ տակաւին, որովհետեւ հանգուցեալ թագաւորին ազգականը՝ Ռաս-Ալուլա՝ գլուխ վերցուցած է Մենելիք թագաւորին դէմ, զոր Իտալացւոց յարելուն և իւր երկիրն օտար պաշտպանութեան ներքեւ դնելուն համար կը պախարակէ։ Հաբէշական անկախութեան այս կրակոտ ջատագով արդէն քանիցս բախեցաւ Մենելիք թագաւորին զօրաց, որ, Իտալեան լրագրաց կողմէ ծանուցեալ ամէն յաղթութեանց հակառակ, դեռ չէ կրցած տիրել Թիկրէի, ուր ապաստանած և ամրացած կը գտնուի Ռաս-Ալուլա իւր հաւատարիմներով։

Իտալացիք ի Թիկրէ և յԱսմարա զօրք զրկելով կ'ուզեն օգնել իրենց դաշնակից Մենելիք թագաւորին՝ ջախջախելու զՌաս-Ալուլա, որով երբ բարեկարգութիւնք կը վերահաստատէ, և Թիկրէ թէեւ պաշտօնապէս Իտալիոյ չանցնիր, բայց Իտալեան թեւարկութեան կ'ենթարկի։

ԻՏԱԼԻԱ

Ումպէրթօ թագաւոր 60,000 ֆրանք Թուրինոյ աղքատաց, ի յիշատակ հանգուցեալ Աոսթայի դքսին։

—Ինֆլուենցան Վատիկանի մէջ մտաւ, քանի մը կարդինալք հիւանդացած են։ Փրօփականտայի քարտուղար Վեր. Նաքօալինի կարդինալ մահամերձ է։

—Իտալեան լրագիրք գիտելի պարագայ մը կը համարին որ ճիզուիթ ընկերութեան պետն, Հ. Անտէրլէտի, որ Ֆիօրենցայի մօտ իւր պաշտօնավայրէն դուրս չէր ելներ երկար ժամանակէ հետէ, այս օրերս, թէեւ հիւանդ, Վատիկան գացած է, եւ աւելի քան մէկ ժամ առանձին խորհրդակցած է Պապին հետ։ «Բան մը կը պատրաստուի Նորէն», կ'ըսեն հակապապական լրագիրք Իտալիոյ։

ԲՐԱԶԻԼԻԱ

Նորակազմ Հանրապետութիւնն, ուրիշ աղէտական փոփոխութեանց հետ, նաեւ հրամանագիր մը հրատարակեց, որով քաղաքային ամուսնութիւն կը հաստատէ Բրազիլիոյ մէջ։ Նախորդ կառավարութիւնը, ջերմապէս յարեալ եկեղեցական աւանդութեանց, հակառակած էր այս նորութեան։ Ամուսնութիւնք լոկ կրօնական արարողութեամբ նուիրագործել բաւ կը համարէր։

ԱՒՍՏՐԻԱ

Ներկայ տարւոյս մէջ բոլանդակ աւստրեւմաճառ բանակը, մաս մը հեծելազօրք ի բաց առեալ, պիտի զինուի բազմահարուածեան հրացանօք, որոց շինութիւնք փութով ընդունեամբ յառաջ կը տարուի։ Այս արդիւնք շատ կարեւոր կը համարուի, քանի որ Աւստրիո-Հունգարիոյ յարձակման և պաշտպանութեան ազդուագոյն միջոցը կ'ապահովէ։

—№ 60 —

ԹԵՐԹՕՆ ԱՐԵՒԵԼՔԻ

ԺԻՒԼ ՄԱՌԻ

ԿՈՐՈՒՍԵԱԼ ԴՐԱԽՏ

ՄԱՍՆ ԵՐԿՐՈՐԴ

ԺԷՈԹՈՒԻՏ

Արդէն առեւը վտանգաւոր պիտի ըլլար։

—Պ. Բուրաժօ առաւօտեան ժամ վեցին մօտ մեռաւ, ըսաւ, դեռ լոյսը ծագած չէր։

—Եւ դուն ժամը քանիի՞ն նշմարեցիր Վիրժինի Լաթուշի մահը։

—Ժամ ութին։

—Տօքթօր Ըրնօսիկա ամբողջ այդ ժամանակը այս տան մէ՞ջ մնաց։

—Այո՛, պարոն։

—Ի՞նչ կ'ընէր հօն։

—Հանգուցեալին մարմինը չակեց անկողնոյն մէջ։

—Այդ բան երկու ժա՞մ տեւեց։

—Կ'երեւայ թէ երկար գործ էր։ Ես ալ օգնեցի իրեն։

—Բնչքէ եւ իրմէ զատ ո՞չ ոք մտաւ խուցին մէջ։

—Ո՛չ, պարոն, ո՛չ ոք։

Ժան-Ժան շուտով վերադարձաւ։ Իրմէ քանի մը վայրկեան վերջը կը հասնէր Ըրնօսիկա։ Տօքթօրը կ'սպասէր արդէն Ֆէյնի Տանը հրաւիրուիլ Վիրժինի Լաթուշի մարմնոյն վրայ բժշկական քննութիւն մը կատարելու համար։ Չէր ուզած հեռանալ։ Կը վախնար ուրիշ բժիշկի մը կոչումնատութենէն, ով որ ալ ըլլար, որ թերեւս դատական իշխանութեան կասկածն յարուցանէր։ Մինչդեռ ինք, ընդհակառակն, այդ դիակը քննելով, կերպով մը արդարութեան ցոյց պիտի տար անոր բանկիք ընթացքը։

Տօքթօրն հասաւ քիչ յետոյ։ Դատաւոր էր։ Հակառակ իր տակաւն բնաւորութեան խորապէս յուզուած էր։ Դէպքերն այնքան զուգակին կերպով յաջորդած էին իրարու, որ կը վախնար թէ միգուցէ անխոհեմութիւն մը գործած ըլլար։ Արդեօք բան մը մոռցա՞ծ էր իր չուրջը, իր ոճիրն ամբաստանող։

Ա՛հ, եթէ ժամանակ ունեցած ըլլար պատրաստուելու։ Ինչպէ՛ս հանդարտ պիտի ըլլար հոգին և ինչպէ՛ս պիտի կրնար հանդուրժել հանդարտ ու երկաթ նայուածքին այդ դատաւորին որ չէր մոռնուած երեւոյթ չ'ունէր և որ սակայն, այդ ժամուն, չեր գիտեր ինչ տեսակ երկիւղ մը կ'ազդէր իրեն։

Պ. Պաւէթիէօ գործն հասկցուց անոր և խնդրեց որ քննէ Վիրժինի Լաթուշի դիակը։

—Ամեն ինչ ցոյց կուտայ թէ անձնասպանութեան մը հանդէպ կը գտնուինք, ըսաւ դատաւորը, սակայն այս խուցին մէջ այնպիսի անկարգութիւն մը գտանք որ մտքերնուս մէջ կասկած ծագեցաւ։ Անկից զատ, տարօրինակ նշաններ գտայ։

—Նշաննե՞ր, հարցուց բժիշկը։

—Այո, որք կարծեցունել կուտան թէ... բայց ինչ և է, կը տեսնենք։ Անշուշտ ձեր քննութենէն կախում պիտի ունենայ իմ համոզումս։

Վիրժինի մարմինը տարածուած էր տախտակամածին վրայ։

Ըրջազգեստին վերի մասին կոճակները քակած էր մերկացնելու համար պառաւին վիզը և ուսերուն ծայրը։

Եւ ուշի ուշով կը դննէր զայն։

Նաեւ կը դիտէր ձեռքերը, եղունգները։

—Գրեթէ բոլորովին հանուեցնելու է զայն, ըսաւ, որպէս զի կարենամ ապահով ըլլալ թէ մարմնոյն վրայ ճնշման հետք չկայ։

Ժան-Ժան խուցէն հեռացած չէր։

Տօքթօրին այս խօսքին վրայ, ուզեց մեկնիլ, սակայն Պ. Պաւէթիէօ փորձով ճանչցած ըլլալով ծերունի գիւղացւոյն արտասանութիւնը, չէր ուզեր թողուլ որ նա հեռանար այսպէս եւ զինքը զրկէր իր դիտողութիւններէն։ Նշան ըրաւ որ մնայ։

Ըրնօսիկա, երկու երեք անգամ աչքերն անտառապահին վրայ սեւեռած էր։ Իբր թէ անոր ներկայութիւնը նեղէր զինքը։

Ժան-Ժան մտքէն գէշ չէր անցուներ սակայն։

Վիրժինի Լաթուշի դիակին վրայ ծռած, Ըրնօսիկա՝ ծերացիր՝ աչքերը դէպի Ժան-Ժան ու դատաւորը դարձուցած էր։

Անտառապահը միակ գաղափարի մը վրայ յառած էր իր միտքը, այն է գրասեղանին վրայ երեւցած գամերն։ Տեսակ մը պղուէսի հետք էր այն, ձիւնին մէջ գտնուած, եւ որուն վրայ, յօժարօրէն, ուրիշ բան ընել չի մնար բայց եթէ դարան մը լարել, ապահով ըլլալու համար թէ կենդանին պիտի բռնուի։

Անոր վրայ միայն կը մտածէր։

Եւ մինչ Աէրտօն գնացած էր Ըրնօսիկան փնտռելու, ճանրան քանի անգամ կրկնած էր սա ծածկագիտական բառերը.

—Թերթ մը թուղթը... կոշիկի մը կամ մատի մը հետքը... վեց գամ աջ կողմէն, հինգ գամ, հինգ գամ միայն ձախ կողմէն։ Ա՛հ, եթէ կարելի ըլլար գտնել զինքը։

Եւ աչս յանկարծ իր նայուածքն յառեալ կը մնայ Ըրնօսիկայի ոտքերուն վրայ. բժիշկը միշտ ծերացիր է։

Աջ ոտքը կը դիտէ։

—Ա՛հ, տէր Աստուած, կ'ըսէ, կարծես թէ...

Կը մօտենայ, լաւագոյն կերպով տեսնելու համար։

—Զարմանալի բան, կ'ըսէ, ինչո՞ւ կը մտածեմ այս բանին վրայ, որ այդ գամերն այսուհետեւ ամէն կօշիկի ներքեւ պիտի տեսնեմ։

Աչքերը կը չիէ։ Պ. Պաւէթիէօ, հետաքրքրուած, կը հետեւի անոր միտքիւմ ձեռքերուն։

Վերջապէս պրկշուած, Ժան-Ժան դէպի դատաւորը կը դառնայ։

—Զարմանալի է, կ'ըսէ ցած ձայնով։

—Ի՞նչ կայ։

—Դա՛մերը, գիտէս, հինգ ձախ կողմը, վեց աջ կողմը։

—Ի՞նչ է եղեր։

—Դիտեցէ՛ք։

Եւ դանդաղ, գրեթէ անշնմարելի շարժումով մը, աւելի անտարբեր մը քան շարժումով մը, տօքթօրին ոտքերը ցոյց կուտայ։

—Աջ կօշիկը հինգ գամ ունէր ձախ կողմը, վեց՝ աջ կողմը։

Պ. Պաւէթիէօ մտքը չըմանցը կը տանի։

—Սո՛ւս, կ'ըսէ Ժան-Ժանի։

Անտառապահը կը հասկնայ։ Դէպի պատուհանը կ'երթայ, խոժոռեալ, և մատներուն ծայրերովը ապակիներուն կը զարնէ։

Ըրնօսիկա ոտքի կ'ելլէ եւ կը դիտէ զանոնք երկուքն ալ, մին միւսէն յետոյ։ Ներք նայէս տարտամ մտահոգութիւն մը կը զգայ առանց անոր պատճառն ըմբռնելու։

—Ձեր կասկածներն արդարացնելու բան մը չի նշմարեցի, պարոն Պաւէթիէօ, կ'ըսէ։ Այս կնոջ ճմլուածքի նշան չի կրեր ո՛չ վզին, ո՛չ ուսերուն, ո՛չ ալ մարմնոյն վրայ։ Եթէ սպանութիւն մը գործուած ըլլար, անշուշտ ինքզինքը պիտի պաշտպանէր։ Կ'եզրակացնեմ ուրեմն թէ անձնասպանութիւն է։ Մինչեւ իսկ կրնամ սա մանրամասնութիւնն հաղորդել ձեզ. Վիրժինի շատ յուսահատած կ'երեւէր իր տիրոջ մահուան պատճառաւ։ Գրեթէ խելքէն ելած էր։ Փորձեցի մխիթարել զինքը, բայց զիս մտիկ չէր ըներ։ Իր մահը զիս չի զարմացներ բնաւ։ Ցնորաբութեան վայրկեանի մը մէջ անձնասպան եղած ըլլալու է։

Պ. Պաւէթիէօ անուշադիր կերպով մտիկ կ'ընէր անոր։

Ինք կը մտածէր այն հարցման վրայ զոր պիտի ուղղէր տօքթօրին։

—Պարոն Ըրնօսիկա, ըսաւ վերջապէս, ինքն իր վրայ բռնած ճիգ մը ընելով, պարտաւորուած եմ ձեզ հարցում մը ուղղել որ անտարակոյս այլանդակ պիտի երեւի ձեզ, բայց կը խնդրեմ որ հաւատաք թէ ձեզ նկատմամբ գէշ մտածում մը չ'ունիմ։

Ըրնօսիկա ականջը սրեց։ Վտանգ մը կը զգար։ Ուսկի՞ց պիտի գար այն։ Ինչպէ՞ս եւ պիտի մեկնէր զայն։ Ի՞նչ տեսակ վտանգ էր այն։ Մէկ մէկ տեսակ խնդիրներ էին անոնք որք կը դիզուէին ուղեղին մէջ։ Երկու մարդիկ իրարու երես կը նայէին։ Բժիշկն՝ ինքզինքը պաշտպանելու պատրաստ, դատաւորը՝ իր երկչոտութեան հակառակ՝ իր պարտքը կատարելու պատրաստ։

—Ժամ քանիի՞ն մեռաւ Պ. Բուրաժօ։

—Գրեթէ ժամը վեցին։

Եւ Հէջան ալ նոյն բանն ըսած էր իրեն։

—Մեռելն իր անկողնոյն մէջ գտնուեցա՞ւ։

—Այո՛։

—Շատ ժամանակ գրաւե՞ց այդ գործը։

(Շարունակելի)

ԱԶԳԱՅԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

Մեզի Երեւանի միակ թղթակիցն հետեւեալը կը հաղորդէ ·

«Վեհափառ Կաթողիկոսը հիւանդ է · Նրա դրութիւնը դեկտեմբերի վերջերումն այնքան ծանրացել էր , որ Երեւանից խորհրդակցութեան տարան երկու ռուս բժիշկներին · Բայց այժմ Կաթողիկոսի առողջութիւնը լաւ է արդէն ·»

Եկեղեցական Համագումար Ժողովն երեկ ի նիստ գումարեցաւ ի Պատրիարքարան ընդ նախագահութեամբ Ամեն · Ս · Պատրիարք Հօր եւ ատենապետութեամբ Գեր · Գրիգորիս եպիսկոպոս Ալեաթճեանի ·

Ներկայ էին Ամեն · Խորէն Սրբազան , Գեր · Ստեփաննոս եպիսկոպոս Սաֆրըեան , Գեր · Գարեգին եպիսկոպոս Սրուանձտեանց , եւ քանի մը վարդապետք ու քահանայք ·

Ցետ առանձնական գործողութեանց , ժողովն խորհրդակցութիւններ կատարեց եւ որոշեց իւր նիստերը շարունակել եկեղեցական եւ ամուսնական ինչ ինչ խնդրոց կարգադրութեան համար · Ժողովն այս առթիւ յանձնարարեց , իւր կողմէ կարգեալ յանձնաժողովին , պատրաստել կարգադրութեան կարօտ այդ կարգի խնդիրներն ·

Ժողովն իւր նախորդ որոշման գործադրութիւնը յանձնեց Ամեն · Ս · Պատրիարք Հօր ·

Ազգային Պատրիարքարանի բարապանապետ կարգուեցաւ հանգուցեալ բարապանապետ Գալուստ աղայի որդին Մարտիրոս աղա Թաշճեանեան ·

ՆՇԱՆԱԽՕՍՈՒԹԻՒՆ

Երեկ , Ազգ · Պատրիարքարանի մէջ տեղի ունեցաւ Լեւոն էֆ · Շամտանճեանի նշանախօսութիւնն ընդ Որ · Ելիզա Մալկարալեանի , դուստր Մալկարալեան Կարապետ էֆէնտիի ·

ՄԵՍՐՈՊ ՆՈՒՊԱՐԵԱՆ

ԲԱՌԱՐԱՆ

ՖՐԱՆՍԵՐԷՆ ՀԱՅ ԱՇԽԱՐՀԻԿ

ՏՊԱԳՐՈՒԹԻՒՆ Գ · ՊԱՂՏԱՏԼԵԱՆ

Հրատարակուեցաւ Չորրորդ թերթն որ կը հասնի մինչեւ Etrangler բառը ·

ՆԵՐՔԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

ՊԱՇՏՕՆԱԲԱՇԽՈՒԹԻՒՆՔ ԵՒ ԱՍՏԻՃԱՆՔ

Հռոմի օսմանեան դեսպանատան առաջին քարտուղար անուանուեցաւ Մուսթաֆա պէյ , նախկին երկրորդ քարտուղար օսմանեան դեսպանատան Լոնտոնի ·

Սանիէի առաջին աստիճան տրուեցաւ Պալատյ ընդհանուր գանձապահութեան դիւանի քարտուղարներէն Մէհմէտ պէյի ·

Ֆերիգութեան աստիճան տրուեցաւ սպայակոյտի Միրլիվա Մէհմէտ Շաքիր փաշայի , նախագահ Մավզերեան հրացանաց քննիչ յանձնաժողովին ·

ՄԱՀ ԽԱՅՐԷՏՏԻՆ ՓԱՇԱՅԻ

Նախկին Մեծ-Եպարքոս Բարձր · Խայրէտտին փաշա , որ ժամանակէ մը ի վեր կը տառապէր սրտի հիւանդութեամբ , նախընթաց օր մեռաւ իւր ապարանքին մէջ ի Նշան Թաշ ·

Թաղարկաւորութիւնն երէկ կատարուեցաւ մեծ շքով եւ մարմինն եյուպ տարուելով ամփոփուեցաւ յատուկ դամբարանի մը մէջ ·

Թաղարկաւորութեան ներկայ գտնուեցան Էվգաֆի նախարար Րիզա փաշա , Վեհ · Սուլթանի առաջին ենեկապետ Օսման պէյ , Քաղաքապետ Մազհար փաշա , Ոստիկանութեան նախարար Բեհճիյ պէյ , առաջին թիկնապահ Մէհմէտ փաշա եւ կրթական ու քաղաքային բարձրաստիճան պաշտօնատարք եւ այլք ·

Խայրէտտին փաշա բնիկ չէրքէս էր եւ Կովկասի մէջ չէրքէններու պատերազմին ժամանակ Թունուզ գնացած էր · Խայրէտտին փաշա այն ատեն տակաւին փոքր ըլլալով , կրթուած էր Թունուզի պէյին պալատանութեամբ եւ յետոյ Եւրոպա ղրկուած էր իւր ուսումը կատարելագործելու համար · Եւրոպայի զինուորական վարժարանաց մէջ դաստիարակուելէ յետոյ Թունուզ վերադարձած եւ անդ Թնդանօթաձիգ զօրաց ճիւղին մէջ ծառայած էր · Խայրէտտին փաշա , Թունուզի մէջ կարեւոր պաշտօններ վարելէ եւ յատուկ պաշտօններով այլ եւ այլ մայրաքաղաքներ ղրկուելէ յետոյ , Թունուզի նախարարապետ կարգուած էր յաջորդելով Խազնէտար Մուսթաֆա փաշայի · Թունուզի նիւթական գործոց մէջ նշանաւոր ծառայութիւններ մատուցած եւ 1295 թուականին (տասը տարի առաջ) հրաժարած էր Թունուզի ծառայութենէն ·

Խայրէտտին փաշա նոյն թուականին Կ · Պոլիս եկած եւ քիչ յետոյ իւր ֆէրիգութեան աստիճանը վեզիրութեան փոխուելով , Մեծ-Եպարքոս անուանուած էր · ժամանակ մը ետքն հրաժարեցուելով Մերախլըսի անդամ անուանուած էր եւ անկից ի վեր անպաշտօն կ'ապրէր ·

Ինչպէս կը յիշուի չորս հինգ ամիս առաջ Վեհ · Սուլթանին հրամանաւ մայրաքաղաքս հրաւիրուած էր Պիզմարք իշխանի բժիշկ Տօքթ · Շուէնինկէր , դարմանելու համար Խայրէտտին փաշայի սրտի հիւանդութիւնը · Այս պարագայ մ'է թէ Ն · Վեհափառութիւն որչափ համակրանք կը տածէր Խայրէտտին փաշայի նկատմամբ ·

Խայրէտտին փաշա Օսմանիյէի եւ Մէճիտիյէի ադամանդեա պատուանշաններն ինչպէս նաեւ բազմաթիւ օտար պատուանշաններ ունէր · Հմուտ էր արաբ լեզուին ինչպէս նաեւ եւրոպական քանի մը լեզուներու · Նոյնպէս մեծ հմտութիւն ունէր զինուորական գործոց մէջ եւ Եւրոպայի մէջ համբաւ ստացած էր իբրեւ արեւելեան ճարտար դիւանագէտ մը ·

— —

ՕՏԱՐ ՊԱՏՈՒԱՆՇԱՆ

Պարսկական կառավարութիւնն [illegible] պատուանշանի առաջին աստիճանը նուիրած է Այդընի նահանգին կուսակալ Խալիլ Րիֆաթ փաշայի ·

— —

Ի Բ · ԴՈՒՌՆ

Թնդանօթարանի սպայներէն ձեմալ փաշա եւ մայրաքաղաքիս գերմանական հիւպատոս Պ · Ժիլէ երեկ Արտաքին գործոց պաշտօնատունը գնացին եւ դատական ճիւղին մէջ քննեցին , ի հաշիւ կայս · կառավարութեան , Գերմանիայէ գնուած զէնքերու հաշիւները ·

— Օսմանեան հիւպատոսարանաց կանոնագիրը քննելու համար կարգեալ յանձնաժողովն երեկ դարձեալ ի նիստ գումարուելով երկարօրէն խորհրդակցեցաւ ·

—Մաքսային վերատեսուչ Րաիֆ փաշա եւ Ոստիկանութեան նախարար Բեհճիյ պէյ երեկ Բ · Դուռը գնացին եւ Մեծ-Եպարքոսին ներկայանալով , ստացան Ն · Բարձրութեան ինչ ինչ հրամանները ·

— —

ՕՍՄ · ՆՈՐ ՄԱՐՏՆԱՒՈՐ

Երէկ արքունի նաւարանին մէջ տեղի ունեցաւ Հէյպէթ-Նիւմա քորվէթին , Նէճէֆ Թէվֆիքին , Մէսիրէ-Բ չոգենաւակին ([illegible]) եւ փարոս դրուելու յատուկ առագաստանի մը ի ծով իջուցման հանդէսը ·

Վեհ · Սուլթանն Իւր անձնական սպայակոյտէն Ֆերիք Րիզա փաշան ղրկած էր հանդիսին ներկայ գտնուելու համար · Ներկայ էին նաեւ Ծովային նախարար Հասան փաշա , Ոստիկանութեան նախարար Բեհճիյ պէյ , Ծովային խորհրդոյ նախագահ Հասան Սամի փաշա , ծովային սպայակոյտին նախագահ Ֆահիզ փաշա եւ այլ ծովային բարձրաստիճան սպայք ինչպէս նաեւ օտար դեսպանատանց նաւային կցորդք , դեսպանատանց պահակ չոգենաւուց սպայք եւ օտարազգի ծովային սպայք , բոլորն ալ պաշտօնական համազգեստով եւ պատուանշան ի կուրծս ·

Համիտիէ ու Նէճմի Շէվքէթ մարտանաւերու , Իզզէտտին ու Պէրքի Սաֆեր քորվէթներու եւ Իզմիտ չոգենաւին մէջ կը գտնուէին բազմաթիւ ծովային զինուորք ինչպէս նաեւ ժողովրդեան բաւական բազմութիւն մ՚ · Ծովուն վրայ կը գտնուէին նաեւ հարիւրէ աւելի չոգենաւակներ եւ մակոյկներ · Պալատի ծովեզրին եւ նաւարանին բարձանց վրայ գտնուած Օղ Մէյտանի հրապարակը լեցուած էր ժողովրդեան խուռն բազմութեամբ ·

Հանդիսին սկսելէն առաջ Ծովային նախարար Հասան փաշա հրաւիրելոց շքեղ հացկերոյթ մը տուաւ իւր պաշտօնատան մէջ · Հացկերոյթի ատենին կենաց բաժակներ կարդացուեցան վասն կենաց եւ բարօրութեան Վեհ · Սուլթանի ·

Ժամ 7ին սկսաւ ծով իջուցման հանդէսը · Նախ ծով իջուցուեցաւ հրշէջ գործիներ պարունակող չոգենաւակն , 7ը քառորդ անցած Մէսիրէ-Բ չոգենաւակը , 7ը քսան անցած Նէճէֆ Թէվֆիքն , ութին Փարոսի առագաստանն եւ ութուկէսին Հէյպէթ-Նիւմա քորվէթն · Այս նաւեր զարդարուած էին դրօշակներով եւ իւրաքանչիւրին ծով իջուցման պահուն սլացներ կը զինուէին եւ զինուորական նուագածուաց խումբն Համիտիէ քայլերգը կը նուագէր · Զինուորք ու ժողովուրդք «Չօք եաշա» Վեհ · Սուլթանի կը գոչէին եւ ժողովուրդն օդը կը թնդացնէր երկարատեւ ծափահարութեամբ ·

Ցաւարտ հանդիսին բոլոր ներկայք Ծովային նախարարին մօտ գնացին եւ շնորհաւորեցին զՆ · Վսեմութիւն ·

Հէյպէթ-Նիւմա քորվէթն ունի 226 ոտք երկայնութիւն , 37 ոտք լայնք , 31 ոտք խորութիւն , ջուրէն վեր 14 ոտք խորութիւն , 1958 տակառաչափ տարողութիւն , 2784 ձիու ոյժ ունեցող մեքենայ մը եւ ժամը 14 մղոն արագութիւն ·

Նէճէֆ Թէվֆիք ունի 104 ոտք երկայնութիւն , 11 ոտք մէջտեղի լայնութիւն , հինգ ոտք խորութիւն , 38·22 տակառաչափ տարողութիւն , 450 ձիու ոյժ ունեցող մեքենայ մը ժամը 19 մղոն արագութիւն ·

Հրշէջ գործիներ պարունակող չոգենաւակն ունի 75 ոտք երկայնութիւն , 13·9 ոտք մէջտեղի լայնութիւն , 8·3 ոտք խորութիւն , ջուրէն վեր 5·7½ ոտք խորութիւն , 70·20 տակառաչափ տարողութիւն , 145 ձիու ոյժ ունեցող մեքենայ մը եւ 10 մղոն արագութիւն ·

Մէսիրէ-Բ չոգենաւակն ունի 60 ոտք երկայնութիւն , 9 ոտք մէջտեղի լայնութիւն , 5·8 ոտք խորութիւն , ջուրէն վեր 3·4 ոտք խորութիւն , 20 տակառաչափ տարողութիւն , 60 ձիու ոյժ ունեցող մեքենայ մը եւ 10 մղոն արագութիւն ·

Փարոսի առագաստանն ունի 96 ոտք երկայնութիւն , 20 ոտք մէջտեղի լայնութիւն , 11 · 6 ոտք խորութիւն , ջուրէն վեր 8 · 6 ոտք խորութիւն , 326 տակառաչափ տարողութիւն ·

Հէյպէթ-Նիւմա մարտանաւն ունի 16 հատ զանազան թնդանօթներ եւ 2 հատ թորփիլլայի գործիներ · Նէճէֆ Թէվֆիք ունի թորփիլլայի յատուկ չորս հատ գործիք ·

Հրշէջ գործիներ պարունակող չոգենաւակին մէջ նաեւ պիտի դրուի ջրհան մը որ կրնայ մէկ վայրկեանի մէջ 1000 կալոն ջուր հանել ·

— —

ԱՌՈՂՋԱՊԱՀԱԿԱՆ ՎԱՐՉՈՒԹԻՒՆ

Առողջապահական վարչութեան կողմէ այս առուր Թուրք լրագրաց մէջ հրատարակուած պաշտօնական ազդ մը , յիշելով այն լուրը թէ Պարսկաստանի մէջ քոլերան անհետացած է , կըսէ թէ քոլերան տակաւին անհետացած չէ այդ կողմերէն եւ ցարդ կը ճարակի Պարսկաստանի մէջ՝ դէպ ի Բիւրտաթանի կողմը , Քէրմանշահի շրջակայքն եւ Սինա անուն տեղը · Պաշտօնական ազդը կը յաւելու նաեւ թէ , ինչպէս որ արդէն ծանուցուած էր , թէ՛ ծովով , թէ՛ ցամաքի եւ թէ՛ գետի ճամբով Պարսկաստանէ եկող ուղեւորք հնգօրեայ քարանթինայի կ'ենթարկուին զանազան տեղերու մէջ ·

— —

ԽԱՄՐՔ Ի ՊՈՒԼԿԱՐԻԱ

Մայրաքաղաքս հասած հեռագիր մը կը ծանուցանէ թէ , կըսէ Հաքիքաթ , Քըրքքիլիսէցի Մէհմէտ աղա , որ պուլկար կառավարութեան կողմէ դատապարտուած , բանտարկուած եւ մահուան դատապարտուած էր , երէկ ազատ արձակուեր է , Բ · Դրան կողմէ Պուլկարիոյ օսմանեան գործակալին ուղղեալ հեռագրական հրամանին վրայ ·

— —

ԴԱՏԱԿԱՆ ՊԱՇՏՕՆԵԱՑՔ

Դատական Նախարարութիւնը վերաքննիչ ատեաններու անդամոց հաղորդեց կայս · Իրադէ մը հրամայող թէ այն անդամք , որք իրենց յանձնախմբի բացակայութեամբ դատարաններն անգործութեան կը դատապարտեն , ժամանակին գտնուին իրենց պաշտօնի գլուխը , չվնասելու համար ժողովրդեան իրաւանց ·

— —

ՅՈՅՆԵՐՈՒ ՊԱՏՐԻԱՐՔԱՐԱՆ ԵՒ ՀԵԼԼԷՆ ՀԻՒՊԱՏՈՍԱՐԱՆ

Գ · Ն Տիկին Բօլումպի կողմէ Յոյներու Պատրիարքարանի Սինոդին առջեւ բացուած ամուսնալուծութեան դատի մը մէջ Սինոդը տիկին Բօլումպի նպաստաւոր վճիռ տուած ըլլալով , ամուսինը բողոք բարձած է հելլենական հիւպատոսարանին առջեւ · Խնդիրը կը քննուի այսօր հիւպատոսական դատարանին կողմէ ·

Այս դատ մեծ կարեւորութիւն ունի Կ · Պոլիս բնակող հելլենական հպատակաց ամուսնական օրէնսդրական տեսակէտով , որովհետեւ Յունաց Պատրիարքարանը կը պահանջէ որ իր իրաւասութեան պատկանի այդ խնդիր , մինչդեռ հիւպատոսարանն ալ իր կողմէ կ'առարկէ թէ հելլէն հպատակք հելլէն կառավարութեան քաղաքային օրինաց ենթարկուած են , ամուսնական դատեր ծագած ժամանակ ·

Վերեւ յիշուած դատին մէջ Սինոդին միջամտութեանը վրայ , հելլենական դեսպանը դիտողագիր մը ուղղած է որով կը յիշեցնէ թէ Կ · Պոլսոյ Յունաց Պատրիարքարանը ձեռնհաս է ամուսնական այն դատերու մէջ միայն որք կը ծագին օսմ · հողին վրայ հաստատեալ յունաց միջեւ , որք հելլէն հպատակ չեն ·

— —

Միջերկրականի Փրանսական նաւատորմն , որ կը բաղկանայ հինգ մարտանաւերէ , Զմիւռնիոյ նաւահանգիստը կ'սպասուի մօտ օրերս ·

—Հանրագործ շինութեանց նախարարութեան երկրաչափներէն Պ · Լեժէն Պըրիօ մեռաւ երէկ · Թաղարկաւորութիւնը կը կատարուի այսօր ·

—Պէյրութի ռուսական դեսպանատան առաջին քարտուղար Պ · Տէժէր Կիբա մայրաքաղաքս փոխադրուած է նոյն պաշտօնով · Պ · Կիբա իւր պաշտօնի գլուխն անցաւ երէկ ·

—Օսմ · կայս · Պանքայի Քօնիայի ճիւղին նախորդ տնօրէն Պ · Ա · Քէսի կողմէ յիշեալ դրամատան դէմ բացուած դատը , որուն առաջին նիստն յետաձգուած էր հոլանտական դեսպանին հիւանդութեան պատճառաւ , Թիճարէթի առաջին ատեանին առջեւ պիտի տեսնուի յառաջիկայ երկուշաբթի ·

—Ամսոյս 15ին , Սկիւտարի մէջ տեղի ունեցեր է աւստրիական հիւպատոսարանի մը բացումը · Անտրէաս Լօխօրէձի եպիսկոպոսն օրհներ է դրօշակն որ պարզուեր է շէնքին վրայ · Աւստրիական գաղթականութեան անդամք , բազմաթիւ գերմանացիք եւ Թուրք երեւելիք ներկայ գտնուեր են այս արարողութեան ·

—Տէրվիշ փաշա վերջին արկածէն ի վեր բոլորովին ապաքինած չէ դեռ · Ն · Վսեմութեան ձախոտին վրայ գտնուած վէրքերը թէեւ սպիացած են , սակայն ուսին ոսկրը տակաւին այլեւցած չէ ·

—Հէրէքէի կայս · գործարանին մէջ ինֆլուէնցա ճարակած ըլլալով , կայս · անձնական Գանձուն նախարարութիւնը բժիշկ մը , դեղագործ մը եւ հարկ եղածին չափ դեղեր ղրկեց անդ · Այս հոգածութեան շնորհիւ ինֆլուէնցան սկսած է տակաւ անհետիլ ·

—Կէլիպոլուի կառավարիչ Հաշիմ պէյ , որ ժամանակէ մը ի վեր արձակուրդով մայրաքաղաքս կը գտնուէր , երէկ իւր պաշտօնատեղին ուղեւորեցաւ ·

—Մէհմէտ Բէհչէտեան փաշա եղեռնադատ ատեանը տարուելով , իրեն պիտի հաղորդուի դատարանին վճիռը ·

—Կըսուի թէ խորհուրդ կայ երկաթական սախարան մը հաստատել ի Կ · Պոլիս , Եւրոպայի մէջ գտնուածներուն նման ·

—Նիկոմիդիայէն կը գրեն մեզ թէ այս երեքշաբթի օր , իրիկուան կողմ , քաղաքին հայոց թաղի մէջ հրդեհ ծագելով , եկեղեցւոյն գրեթէ կից գտնուող երկու փայտաշէն տուներ հրոյ ճարակ եղեր են · Հակառակ արեւմտեան սաստիկ հովին որ կը փչէ եղեր հրդեհին ծագած պահուն , մեծամեծ ջանիւք կարելի եղեր է աւելի մեծ աղետից առաջքն առնուլ · Միւթէսարրիֆ Սէլիմ Սըրրի փաշան , հրամանատար Սաատէթին փաշան , ինչպէս նաեւ քաղաքին հայ , թուրք եւ յոյն բնակիչք ամեն կարելի եղած ջանքեր ի գործ դրեր են մարելու համար հրդեհն որ կ'սպառնար մոխիր դարձնել քաղաքին այդ բազմամարդ հայ թաղն ·

—Եղեռնադատ ատեանն , երէկ · ի բացակայութեան մահուան դատապարտեց Թրիանտաֆիլլ անուն անձն որ անցեալ ամառ Ղալաթիոյ մէջ սպաննած էր Զմիւռնիացի Տիմիթրի անուն ոմն խանածառայ ·

Ատեանը նոյնպէս Հասան անուն պարսիկ մը ի բացակայութեան դատապարտեց երեք տարուան շղթայակապ աքսորութեան , քաղաքային իրաւունքներէ զրկման եւ իւր ստացուածոց գրաւման · Հասան՝ Դաւուտ փաշայի մէջ Նաբիկի անուն նպարավաճառ մը վիրաւորած էր ծանրապէս ·

—Ոստիկանութիւնն երէկ ձերբակալեց աւստրիացի Նարիկ անուն քաղաքացի մը որ Գարաքէօյի կամուրջին վրայ մարդ մը գրպանէն յափշտակած էր քսան եւ հինգ ոսկինոց դրամապան մը ·

ՆՈՐ ԹԱՏՐՈՆ ՖՐԱՆՍԱԿԱՆ

ԲԵՐԱՅԻ

Նոր Թատրոնի վերաբացումը վերջապէս տեղի ունեցաւ երէկ գիշեր · Պ · Բլոմբեռի խմբին առաջին երգչուհին , տիկին Մօնիէ , տակաւին մայրաքաղաքս հասած չըլլալով , Օր · Գրեւէց կատարեց Բեթթինայի դերը Մասքօթի մէջ որ ներկայացուեցաւ երէկ գիշեր · Տիկին Մօնիէ յառաջիկայ շաբթու կ'սպասուի աստ ·

Այս գիշեր պիտի ներկայացուի ԲՕՌՆԸՎԻԼԻ ԶԱՆԳԱԿՆԵՐԸ

LES CLOCHES DE CORNEVILLE

Հանրածանօթ սիրուն օպերէթը ·

ՎԻՃԱԿԱՀԱՆՈՒԹԻՒՆ ՌՈՒՄԷԼԻ ԵՐԿԱԹՈՒՂԵԱՑ

Ռումէլիի երկաթուղեաց արժէթղթոց 120րդ վիճակահանութիւնն հրապարակաւ տեղի պիտի ունենայ յառաջիկայ շաբաթ , 1 փետրվար (Ն · Տ ·) , ճիշդ միջօրէին , արքունի Փօզերանոցին մէջ , աջակցութեամբ Օսմ · կայս · Պանքային ·

ՏՕՔԹՕՐ Գ · ԳԱՍՊԱՐԵԱՆ

Սկիւտարէն փոխադրուած է ի Բերա Պէյքար փողոց թիւ 9 ·

Երեքշաբթի , հինգշաբթի եւ շաբաթ օրերը կէս օրէն վերջ իւր բնակարանը կ'ընդունի հիւանդներն եւ երեքշաբթի օրեր ձրիաբար կը դարմանէ աղքատները ·

Նաեւ բաց առաջնոյն Սկիւտար կը գտնուի առաւօտներն մինչ կէս օր · 47

ՀԵՌԱԳՐԱԼՈՒՐՔ

Կ · ՊՈԼՍՈՅ ԳՈՐԾԱԿԱԼՈՒԹԵՆԷՆ

ԱՅՍ ՕՐՈՒԱՆ

Վիեննա , 30 յուն ·

Այսօր , Ռոտոլֆ իշխանին մահուան տարեդարձին առթիւ , Գերմանիոյ կայսրը պսակ մը դնել տուաւ դագաղին վրայ · բազմաթիւ բարձրաստիճան պաշտօնատարք , ընկերակցութիւնք եւ արհեստակցութիւնք նոյնն ըրին · Բոլոր լրագիրք հայրենասիրական յօդուածներ կը հրատարակեն ·

Վիեննա , 30 յուն ·

Վիէնըր Զայթունկ կը ծանուցանէ թէ բառնակէն եպիսկոպոս Կրաուշ , Վիեննայի արքեպիսկոպոս անուանուած է ·

Բարիզ , 30 յուն ·

Կը ծանուցուի թէ գնդապետ Սդոֆֆէլ տետրակ մը պիտի հրատարակէ ֆրանքեւգերման դաշնակցութեան մը պատեհականութեան վրայ · Պ · Սդոֆֆէլ կը պահանջէ ետ տալ Ալզաս-Լօռէնը եւ միաձայնութեամբ գործել ընդ դէմ սլաւականութեան վտանգին ·

Բարիզ , 30 յուն ·

Պոլանժէականաց մէկ ընտրական գումարման մէջ , հակառակորդ ընտրելի Պ · Լիսակարէ ապտակ մը զարկաւ Պ · Լաաի · Գումարումը վերջացաւ ընդհանուր խռովութեան մէջ · Պ · Պ · Լաւկէռ , Միլվուա եւ Լէզան մեկնեցան ի Ջէրզի կղզին , խորհրդակցելու համար զօրավար Պոլանժէի հետ ·

Վաշինկթըն , 29 յուն ·

Միացեալ-Նահանգաց նախագահ Պ · Հարրիսըն ընդունեց Պրեզիլիոյ դեսպան Պ · Վալէնթէն , որ մասնաւոր պաշտօնով եկած էր · Կը կարծուի թէ Միացեալ-Նահանգք ընդհուպ պիտի ճանչնան Պրեզիլի կառավարութիւնը ·

Պուքրէշ , 30 յուն ·

Նախորդ նախարարապետ Պ · Ժան Պրադիանոյի դէմ մատուցեալ ամբաստանագրոյն ընթերցումը՝ Երեսփոխանաց ժողովոյ երեկուան ամբողջ նիստը գրաւեց · Քուէարկութեան վրայ կարծիքները շատ տարբեր են ·

Սոֆիա , 30 յունուար

Սերպ մամլոյն տարածած զրոյցներն ի մասին պուլկար բանակին շարժման վիճակի մէջ դրուելուն եւ պուլկարական սահմանագլխոյն վրայ ընդ դէմ Սերպիոյ ամրութեանց շինութեան , բոլորովին անհիմն են ·

Սերպեւպուլկար առեւտրական դաշնագրին բանակցութիւնք կը շարունակուին , հակառակ սակագնոյն ինչ ինչ կէտերուն վրայ ծագած վիճաբանութեանց ·

Պելկրատ , 30 յուն ·

Դարատաղի պատուիրակ Պ · Վուքօվիչ աստ հասաւ · Խնամականներն այսօր պիտի ընդունին զայն ·

Վիեննա , 30 յուն ·

Բոլիթիշէ Գորրէսբոնտէնց կը ծանուցանէ թէ Դարատաղի պատուիրակ Պ · Վուքօվիչ , Պելկրատ երթալու համար ճամբայ ելած ատեն , երկու օր մնացեր է ի Վիեննա , ուր երկար խորհրդակցութիւն մը ունեցեր է Պ · Սէօկէնիի եւ յետոյ Քալնոքի կոմսին հետ ·

Փարիզ , 30 յունուար

Հանրապետական երեսփոխանաց ամբողջական գումարման ներկայ էին 200 անձինք · Պ · Վիէն առեժնապետ առաջարկեց զՊ · Պրիսոն , որ մերժեց · Մնայուն դիւան կազմելու առաջարկին դէմ խօսեցաւ · Ընդունեցաւ Պ · Լանէսանի առաջարկը թէ ամեն Հանրապետական պիտի ժողովին ամեն ամսոյ վերջին չորեքշաբթին , օրակարգի խնդրոց վրայ կանխաւ համաձայնելու · Անուանուեցաւ 50 անդամոց առաջարկութեամբ , արտաքոյ նիստեր տեղի կրնան ունենալ · Հանրապետական մեծամասնութիւնն իւր հիմնագրին իբրեւ խարիսխ որոշեց անփոփոխ պահպանել եւ գործադրել զինուորական եւ կրթական օրէնքներն , (որոց դէմ կղերն եւ Պահպանողականք կը բողոքեն ,) եւ ժողովրդային վեհապետութիւնը պաշտպանել Միապետականաց , Կայսերականաց եւ Դիկտատորականաց դէմ · 162 անդամք ստորագրեցին գումարման որոշումներն , եւ իբր 50 ներկայք ձեռնպահ կեցան · Խորհրդարանական ակմբոց մէջ , չի կարծուիր որ հանրապետական երեսփոխանաց այս գումարում ակնկալուած յաջողութիւն ունեցած լինի ·

ԴՐԱՄԱԿԱՆ

ՂԱԼԱԹԻՈՅ ՊՈՐՍԱ

Ղալաթիա , 19 յունուար

ԸՆԹԱՑԻԿ ՓՈԽԱՆԱԿԱԳՐԱՑ

3 ամիս Լոնտոնի վրայ (Գանձապահ)		109 ⅝
3 » » » (Վաճառ)		109
» Բարիզի » (Գանձապահ)		22 97½
» » » (Վաճառ)		23 5

Օսմանեան Փոխառութիւն

Երէկ երեկոյ գոց (Միացեալ) Սէրի		19 19
Պօրսային գոցուելէն վերջ	»	19 18
Բերայի մէջ	»	— —
Առաւօտուն բացուելու	»	19 19
Կէս օրին	»	19 17½

ԻՐԻՒՐԱՃԸ ՏԱՀՍԻԼԻ

Երէկ երեկոյ	45 5
Այս առաւօտ	45 5
Կէս օր	45 3

ԸՆԹԱՑԻԿ ԱՐԺԷԹՂԹՈՑ

Փոխառութիւն	A · Սէրի	40
»	B · »	24
»	C · »	19 19

ԲԱԺՆԵՏՈՄՍ

Սօսիէթէ ժէնէրալ	Անգլ · Լր ·		4 26
Քրէտի ժէնէրալ	Օսմ ·	»	8 23
Պանք տը Բերա	»	»	7 12
Ծով · Շամա եւ վաճառ	»	»	4 29
Թիւթիւն	»	»	472 ½
Ռումէլիի երկաթուղի	Ֆր ·		74 25
Ապահովութեան ընկերութիւն	»		— —
Բաժնեթուղթ Լօթէրիայի			121

ԸՆԹԱՑԻԿ ԴՐԱՄՈՑ

Օսմանեան ոսկի	Ղրշ ·	100
20 Ֆրանքնոց	»	87 25
Անգլիական ոսկի	»	110 6
Իմփերիալ	»	90 5
Ֆլորին	»	51 10
Ռուսաց թղթադրամ	»	8 31
» արծաթ	»	77
Մէճ · արծաթ · (տասը)	»	108 23
Վէզնոց	»	103 10
Հինգնոց	»	103 10
Մէճիտիէ	»	100 20
Թալէր	»	8 35

ԵՒՐՈՊԱԿԱՆ ՊՈՐՍԱ

Բարիզ , 30 Յունվար ժամ 3 վայր 40 երեկոյ

Ֆրանսական Ռանթ 3 %	87 72½
» » 4½ %	106 05
Օսմանեան միացեալ Սէրի Դ ·	17 82½
Օսմանեան երկաթուղի	74 75
» Լէժեր բաժնեթուղթ	518 75
Պանք Օթօման	533 12½
Կրէտի Լիոնէ	718
Իտալական Ռանթ 5 %	93 95
Հելլենական 5 %	458
Եգիպտական թիւրք	483 75
Եգիպտական միացեալ	473 74
Պանք տը Բարի	792 50
Օսմ · մաքս · արժէթուղթ	404 37½
Սուէզի ջրանցք	2310
Սպանիական արտաքին	72 9/16
Չէք Լոնտոնի վրայ	25 25½

Լոնտոն , 30 Յունվ · ժամ 6 վայր — երեկոյ

Անգլ · Քոնսոլիտէ	97 7/16
Օսմ · » Սէրի Դ ·	17 3/8
» » » » գոց	— —
» » » Ա	40 ¼
» » » Բ ·	24 ⅛
» » » Գ ·	17 ⅜
Փոխառութիւն 1877	101 ¼
Պանք Օթօման	11 3/16
Եգիպտական միացեալ (իւնիֆիյէ)	93 11/16
» առանձ · (փրիվիլեճիէ)	103 ⅜
Տայրա Սանիէ	83 ⅜
Տօմանիալ (փոխառ · Դօմէնի)	102 ½
Հելլենական 5 %	90 ⅛
Մոնոբոլ »	73 ¾
Ռուսական 1889	94 ⅛
Փոխանակութիւն Բարիզի վրայ	25 25½

ԲԱՐԻԶ ԹԵՐԹ ՊՈՐՍ

Բարիզ , 30 Յունվ · ժ · — վ · — երեկոյ

Ֆրանսական Ռանթ 3 %	87 95
Օսմանեան միացեալ Դ ·	17 85
Օսմանեան երկաթուղի	74 75
Եգիպտական միացեալ	473 75

Վիեննա , 30 Յունվ ժամ — վայր —

Օսմանեան երկաթուղի	87 10
» Լէժեր բաժնեթուղթ	117
Փոխանակութիւն Լոնտոնի վրայ	118 70

Պերլին , 29 Յունվ · ժամ — վայր —

Փոխանակութիւն Լոնտոնի վրայ	20 45
Ռուսաց թղթադրամ	223
Օսմանեան երկաթուղի	82 90
Օսմանեան միացեալ Սէրի Դ ·	17 70

ՏՈՔԹՕՐ Կ · ՍԱՂՈՒՄԵԱՆ , Վկայեալ Բարիզու Բժշկական Համալսարանէն , կընդունի իրեն դիմող հիւանդներն իւր բնակարանին մէջ Բերա , Շիշլի փողոց , թիւ 21 , ամեն օր կէս օրէն մինչեւ ժամ 3 , բաց Եւրոպացւոց · Ուրբաթ օրերը ձրիաբար կը դարմանէ աղքատ հիւանդները ·

Երկուշաբթի եւ չորեքշաբթի օրերը կը գտնուի ի Պոլիս Փահէճ Գաբու , Ալիբեան դեղարան , ժամ 3 էն 5 (Ը · Ե ·) ·

ՏՐ · ՍԱՂՈՒՄԵԱՆ մասնաւորապէս կը դարմանէ սրտի հիւանդութիւններ , ինչպէս նաեւ մորթի եւ ծննդական գործարանաց վերաբերեալ ախտեր · 285

ՏՐԱՊԻԶՈՆ

Կ · ՊՈԼԻՍ , 15 յունուար

Տասն եւ մէկ տարուան ընթացքի մը մէջ մեկ անգամ Տրապիզոնէն անցած եւ անցեալ ազգային վիճակին վրայ ցաւօք տեսած էի թէ մխիթարական ոչինչ ունէինք · կը բաղդատէինք վերին գաւառաց հետ եւ կը մեղադրէինք զՏրապիզոնցիս , քանի որ իբրեւ վաճառաշահ եւ քաղաքակրթեալ աշխարհին իբր աւելի մօտաւոր հանդիսանալու պարտէր ազգ · բարեկարգ կազմակերպութիւն մը , եւ լաւագոյն վիճակ մը ունենալ · Այս մեր դիտողութիւն ըրած էինք այս տողերուն մէջ իսկ թէ Տրապիզոն կը նմանէր աւելի հեռաւոր , աւելի անխնամ եւ աւելի անհովիւ , աւելի անկարեւոր վիճակաց ցոյց տուած կրթական պատուարներ գործունէութեան քով · Բայց ժամանակին հետ իրերն եւ պարագայներն ալ փոփոխութեան ենթակայ ըլլալով , ինչպէս շատ մը գաւառներ գէշի յառաջդիմութիւն , Տրապիզոն ալ գէշի յառաջադիմութեան հոլոյ քայլեր առած է · Անցեալին մէջ Տրապիզոն այդչափ անմխիթար վիճակ մը ունենալէն ձանձրացած թերեւս , հոգելոյս Մատթէոս եպիսկոպոսի առաջնորդութեան ժամանակ կ'սկսի սթափիլ եւ նոր երիտասարդութեան ջանքերով կը ձեռնարկէ աղջկանց վարժարանի , Ազգ · կալուածոց եւ այլ հաստատութեանց հիմնարկութեան · Կրթական գործն ալ իւր արժանաւորութիւն կարեւորութիւնն ստանալով , զանազան ձեւեր կ'առնու , այնպէս որ ժամանակ մը մինչեւ իսկ Մեսրոպեան էֆէնտիի խնամոց կը յանձնուի բոլորովին եւ սոյնպէս պահ մը կրթական գործը Բէժէ կ'ըլլայ · Տալիններու հոլովման հիներուն , նորերուն հոգաբարձութեանց եւ բազմաշխատ էթմէքճեանի տեսչութեան տակ եւս կրթական գործը քանի մը դայներ առնալէ յետոյ , նախընթաց տարւոյն մէջ հիմնական կարգադրութեան մը գալ ուզելով , ծանօթ Պ · Պալանթարեանցն իբր Ընդհ · տեսուչ կը բերուի , ու ցարդ արժանաւոր ուսուցչական խմբի մը ջանքերով կը շարունակուի այդ մնչդ · Թող ներուի մեզ յայտնել թէ էթմէքճեան նշանակելի տեղ մը կը բռնէ այս խումբին եւ տեսնուած արդեանց մէջ ·

Մասնաւորապէս կրթական խնդրոյն վրայ գրել չըլլալով այժմ մեր նպատակն , առայժմ կը բաւականանանք այսչափով , եւ կանցնինք մեր ընդհանուր տեսութեան ·

Չեմք կրնար առանց յիշատակելու անցնիլ Մանկական պարտէզն որ կը խոստանայ օգտակար հանդիսանալ մեծապէս ·

Տրապիզոն այցելողի մը աչքին զարնող մի մեծ թերութիւնն է Հայոց հայակամ եկեղեցի մը չունենալն · այս մասին մեզ եւս թէեւ կը մեղադրեմք Տրապիզոնի հայութիւնը , բայց միւսնոյն ատեն չեմք կրնար հակառակիլ սա առարկութեան թէ նախ պարտքերն վճարել , յետոյ եկեղեցւոյ շինութեան ձեռնարկել պէտք է ·

Շատ իմաստուն տնօրէնութիւն մ'ըրած են տրապիզոնցիք ժամանակին որ ձեռնարկած են նախ կալուածոց եւ վարժարանաց շինութեան , ուրկէ մնացած է կարեւոր գումար մը պարտք որ տարւէ տարի գեղեցկապէս զեղչուելու վրայ է եւ մօտագոյն կայ արդէն այդ պարտքերը մարելէ անմիջապէս վերջ ձեռնարկել եկեղեցւոյ շինութեան ·

Տրապիզոնցիին անեկեղեցասիրութիւնը մեզ եւս գժտաչարար հաստատելու պարտաւորուած եմք. երկու Մատուռներն քանի մը պանդուխտներով կը լեցուին և տրապիզոնցիին միայն Թաղ. Խորհրդոյ անդամներն կը տեսնուին։

Միեւնոյն ժամանակ պէտք է սակայն եկեղեցականութիւնն ալ դարուս քաղաքակրթութեան պահանջմանց աղէկ խոնարհի. Եկեղեցական բարեկարգութիւն գէտք է. ահա Պոլիս Նստարաններն ընդունիլ պարտաւորուած է եկեղեցեաց մէջ, երգեցողութեան միօրինակութիւն և Ներդաշնակութիւն, մաքրութիւն, գաշնամուրի նախապաշարման բարձում, եւն. եւն, ասոնք պէտք է միանգամ ընդմիշտ կարգադրութիւն մը ստանան. Ներկայ ընթացքով մեր եկեղեցեաց ճանապարհներն ալ թերեւս մոռցուին օր մը։

Յունաց որ ազատամտութեան վերջնակէտն հասած է, և մեր Արեւելեան ծագումնոց մէջ անկրօն ճանչցուած, շնորհիւ վայելուչ, մաքրասէր, ներդաշնակ երգեցողութեան և այլ բարեկարգութիւններով, իրենց հոյակապ եկեղեցիներն շատ նեղ կուգան այդ ... ժողովրդեան։

Տրապիզոնի կրօնականաց մէջ պատուաւոր անգամ մ'է Նորընծայ Տէր Վահան Բաշեան, ուսեալ, բարեկիրթ եւ աշխատասէր գործիչ մ'է, կ'արժէ որ Տրապիզոնի ազնիւ երիտասարդութիւնն իր պաշտպանութիւնն ընծայէ նմա, քանի որ իր մի օգտակար և կարգաւոր անդամն է։

Տրապիզոն ունի լրջմիտ և կրթեալ երիտասարդութիւն մը, որ կը բաղկանայ ուսուցիչներէ, փաստաբաններէ, վաճառականներէ, սեղանաւորներէ, միջնորդաճառներէ և այլն. ասոնց վրայ աւելցան նաեւ երկու հայ բժիշկ, Տիարք Տր. Ենչերեան և Տր. Թաշճեան, որք Նիւ Եորքի Համալսարանէն վկայեալ հմտութեամբ արդէն սկսած են կարեւոր տեղ մը գրաւել ի Տրապիզոն։

Տրապիզոնի այս երիտասարդութիւնն է որ կազմած է համազգային ակումբ մը որ ամեն ստարականի գովեստի և համակրութեան արժանացած է. այս Երիտասարդութիւնը կուսայ վարչութեան անգամ որք կը կառավարեն յաջող և կառավարութեան հետ միշտ լաւ յարաբերութիւն ունին. վերջերս Ազգ. Պատրիարքարանի հետ վէճ մը ունեցան Առաջնորդական խնդրոյն վրայ. կը յուսանք թէ Պատրիարքարանն իմաստութեամբ կը փարէ սոյն խնդրոյն մէջ և մեզ ալ Տրապիզոնի վարչութեան օրինակին հետեւելով չեմք հրատարակեր խնդիրն։

Վարչութեան անդամ, և Ազգ. ընթացիկ խնդրոց մէջ իբր ազնիւ գործիչ մը և իւր ուղղութեամբ կառավարութեան և ժողովրդեան համարման արժանացող մեկնակել հմուտ փաստաբան մ'է Մեծ. Յ. Շահրիկեան էֆէնտի։

Տրապիզոն Սեւ ծովու մի կարեւոր նաւահանգիստն է իբր առեւտրոյ կեդրոն վաճառականաց. Յոյներէն յետոյ Հայերն են առաջադիմութեան մէջ նշանաւոր. Առաջնակարգ տեղ մը կը բռնեն Ալնաւորեանք, Թէթվաճեանք, Չիլինկիրեանք, Մըսըրեանք, Խըրըչեանք, Արապեանք, Վարդապետեանք, Մախոխեանք, եւն.

Մեզաւորեան Տիարք գեղեցիկ ջրաղաց մը հիմնած են Տեյէր... գետին վրայ որ պատիւ կը բերէ Հայ արհեստաւորին։

Տրապիզոնցի Հայը խիստ գովելի յատկութիւն մը ունի, այն է խմիչք չը գնել լուսաւորչականաց, հայ կաթոլիկաց և բողոքականաց մէջ. միեւնոյն սիրով և միեւնոյն եռանդով կը գործեն և կը սիրեն զիրար։

Ազգ. Պատրիարքարանն Առաջնորդական խնդրոյ համար պարտաւորեալ է կարող միջոց մը ձեռք առնուլ, որովհետեւ Գաւառներն ընդ որս նաև Տրապիզոն ունենայ իւր արժանաւոր Հովիւը, գործոց ընթացքը ձախողութեան մը չի մատնուելու համար։ Յ. Շ.

«ՍՐԲՈՑ ԵՂԱՆԱԿՆ՝ ԵՒ ՍՐԲԱՏԵՂԻՔ

ՅԵԴԵՍԻՈ.

(Շար. Երէկի Թիւէն, և յաջ.)

Դ.

Մնացորդ Մէջնոյ Հայրապետի

Քաղաքիս հարաւակողման Խաւաճագանեան (Հասան-Դաքմատ) կէս ժամ գէպի հարաւ ընթանալով կը հասնուի Ս. Դաստաւակ. որոյ աւերակուած լերանց մէջէն գրեթէ 1½ ժամ անուղ ստաման ճանապարհութեամբ բարձր լերան մը գագաթան վրայ ուղեւորին աչաց առջեւ կը պարզուին անուանի Հայրապետին հոյակապ վանուց սրտաշարժ աւերակներն, որ ընդարձակածաւալ տարածութենէն և գեռ մասամբ կանգուն կեցած քանի մը մէջնայարկերու, նա մանաւանդ ներքնայարկերու երեւոյթէն գատելով կրնանք ըսել թէ այս ամբակաւ Մնաւաման ժամանակին բաւականաչափ վանականներէ բնակեալ զարգացուն հաստատութիւն մը եղած է անշուշտ։

Սոյն վանքին մէջ, զոր Ծաբրքերը Տէր Եւ... կ'անուանեն, գեռ անխափ կը մնան երկու բարձրաբերձ բրգաձեւ շինուածք, որք խիստ հնաւոր տեսքեր են կը նշմարուին. Ասոնց արեւելակողմանը կը կարծուի թէ Նոյն իսկ Տաճարի մէկ մնացորդ բեկորն է, որ հնաւուրց թանձրախաւ ծեփին վրայ գտնուոր նկարուած սրբոց պատկերներու նշմարք կը տեսնուէին գեռ քանի մը տարի առաջ. Իսկ արեւմտակողմեանն՝ ինչպէս իւր ձեւակերպութիւնն ալ կը ցուցնէ, անտարակոյս վանքին զանգակատունն եղած լինելու է ժամանակաւ. առաջ վրայ քանի մը տարի առաջ լատիներէն հակիրճ արձանագրութիւն մը կը նշմարուէր, Ծ... Աէ... Զ... գրուած. (Արդէն հաւանական է թէ Մեծն Աբգարէ յետոյ Եգեսիոյ կուսակալութիւնը ստանձնողք՝ յաջորդաբար անխափ կը կրէին Աբգար մակդիրն, որ Եգեսիոյ իշխանութեան պատուանուն դարձած էր. — որպէս Փարաւոն Եգիպտոսի —.)

Այս մենաստան, որ անդը յառաջագոյն մեհենատուն էր կ'ըսուի, կառուցեալ է նոյն իսկ ի Ս. Հայրապետէն Մծբնայ, բայց անշուշտ նորոգութիւններ կրած է ի յետագայ ժամանակս։

Ի տօնի սրբոյն՝ որ մինչ՝ ինչպէս յայտնի է կը հանդիպի ցրտաշունչ ամսոյն — դեկտեմբերի — մէջ, երբ երկիրն ձեան սպիտակափառ տարափով կը բազարկուի, և այս՝ յաճախադէպ է աստ, մեր մամիկներ կ'ըսեն «Սուրբ Յակոբ Նորէն իր մօրուք ճերմկցուց», և ամեն տարի, երբ մարդ այդ խստաշունչ եղանակին իր սենեակէն դուրս ելնել չուզեր, «ուխտաւորաց» խումբեր, յորս բազում անգամ հաւատափառ ծերունիք, գրեթէ կէս գիշերէն սկսեալ մինչեւ երեկոյ, երկժամեայ լեռնային գժնդակ ճանապարհութեամբ հետեւիամ կը դիմեն համբաւաւոր մենաստանն, ուր քահանայք եւս կը գնան պարզ ժամերգութիւն կատարելու. զի աստ եւս Ս. Պատարագ մատուցանելու սովորութեան վերջ տրուած է քանի մը տարիէ ի վեր։

Այս մենաստանի հիւսիսային արեւելեան կողմն կան երկու վիմափոր եկեղեցիք. մին բաւական ընդարձակ, և հարաւ-արեւելեան կողմն եւս գրեթէ 10 վայրկենի հեռաւորութեամբ կը գտնուի առանձին օթարան մը, զոր ծերունիք կ'անուանեն՝ Ս... Յ...։

Ե.

Տէր Աբգէ Հայրապետ

Ս. Աստուածածնի անուամբ նուիրեալ՝ Եգեսիոյ ի Թագաւոր և յԱբգարէ կառուցուած եկեղեցւոյն մէջ, որ իւր հիմնարկութեամբ աշխարհի քրիստոնէական առաջնակ եկեղեցին կը համարուի, Հրամանաւ Անանեայ՝ որդւոյն Աբգարու՝ նահատակուած և թաղուած է Հայաստանեայց Առաջին Լուսաւորչէն ձեռնադրեալ Հայոց առաջին եպիսկոպոս Սուրբն Ադդէ։

Յաւանդութենէ գիտենք՝ թէ այս եկեղեցին՝ ի սկզբան կը բաղկանար եօթն յարակից գմբէթներէ կամ կամարակապներէ, այց վերը իւր բարեպաշտ հօր մահէն յետոյ՝ քանդեց գիրամոլն Անանուն։

1845ի վերաշինութեան ժամանակ՝ Արժանայիշատակ Առաջնորդ տեղւոյս Տ. Յարութիւն արքեպիսկոպոս Գալէնճեան, որ ժողովրդեան երախտագիտական պահանջմամբ ի Ս. Պատարագս Ա...ի ու Ն...ի մինչեւ ցարդ անխափան կը յիշատակուի իբրև պատճառ վերաշինութեան, (և որ քիչ մ'այ կը մեղադրուի առաքելական աւանդական հոյակապ կամարակերտ բարակրուն համար զոր հնարաւոր էր պահպանել,) սրբոյն Ադդէի տապանը բացած՝ և նախկին հայրապետին Ս. Ներսէսի խարքը՝ խնկալից վիմափոր յիշատակարանի մը մէջ գետեղելով՝ նորաշէն եկեղեցւոյ ձախակողմեան դասուն մուտքին կից՝ արծաթեայ մետաղիա կանթեղաւ պատուեալ գմբեթաւոր փառաւոր գամբարանի մը մէջ ամփոփած է վերստին։ Ի տօնի հայրապետին՝ կը զարդարուի այս գամբարան, և առընթեր սեղին՝ կը կատարուին Ն... և ... ժամերգութիւնք։

Այս սրբաւանդութիւն արեւելակողմ՝ կը տեսնուի պահարան մը, ի նշանակ քանդեալ մատուռին Ալեքսիանոսի, յորում՝ մերձ տապանին Ադդէի՝ կը ճգնէր աշխարհահռչակ կամաւոր աղքատն։

Աջակողմեան դասուն մուտքին կից եւս՝ ճիշդ Ադդէի տապանին հանդէպ համանման գմբեթաւոր խորանի մը մէջ մեծաւ պատուով պահուած կայ աւանդական վէմն, զոր վերայ՝ եկեղեցւոյն անուանակչութեան նախընթաց գիշերն՝ Թադէոս՝ ինքնին ծրագրուած գտեր է Տիրամօր պատկերը՝ հանդերձ Աստուածորդւովն, որով յայտնի է և ցարդ եկեղեցին յաւէնատ կ'անուանի Ի...ի Աստուածածին։

Զ.

Տէր Աբրայի Եդ...

Քաղաքիս արեւմտեան պարսպէն քառորդ ժամու հեռաւոր Ս. Սարգսի վանուց տաճարին տակ եղող կրկին քարայրներու ներքնոյն մէջ՝ որ ի նախնումն կոչուէր Դ..., փոխադրուած է մարմինն Մեծահռչակ Աբրայի, որ ժամանակաւ մինչեւ այն՝ ճգնութեամբ առանձնացած է վանքին հանդէպ վերոյիշեալ պարսպին ներքեւ գտնուած քարայրի մը մէջ. Այս շիրմին մարմարեայ տապանաքարը՝ 1873ին նորոգինեալ Տաճարին մէջ, ճիշդ իւր առաջին տեղւոյն վրայ՝ վեր հանուած՝ կը գտնուի անոր հիւսիսային արեւմտեան անկիւնը, որոյ վրայ անցեալ տարի Պաշտաստար և եղբարք Պասմաճեան բարեպաշտ գերդաստանի նուիրատուութեամբ՝ շինուեցաւ փայլչաձեւ գմբէթաւոր խորան։

Նոյն մարմարեայ տապանաքարին վրայ՝ փորագրուած կը տեսնուի հետեւեալը.

«Այս է շիրիմ հայր Եփրեմի
Մենաստանիս Հայոց այրի
Արձանագրեալ ի տապանի
Թուին Հայոց իՆՆ հարիւրի.»

Քարայրին նախնական մուտքը՝ տաճարին վերաշինութենէն 1-2 տարի առաջ գոցուած է բոլորովին, յորժամ տեղւոյս Ասորիք՝ որք Հայոց մարդասիրական թոյլատուութեան շնորհիւ երթեւեկութիւն հաստատած և հետզհետէ բանակալութեան ձգտումներ ցուցած էին, արգիլուեցան անդ ժամերգութիւն և Պատարագ մատուցանելէ, և կայսերական արքայասէր կառավարութիւնն՝ ի նկատ առնլով Հայոց ձեռք գտնուած Օսմ. Հրովարտակները և օրինաւոր պատշաճութիւնը, անգամ մ'եւս ... նոյն շիրմին և կրկին քարայրներու Հայոց սեփական լինելը։

Անցողակի կը յիշենք աստանօր՝ թէ 1827 ին, Ասորի եպիսկոպոս մը երկու կրօնակցացը հետ ուխտի պատրուակաւ վանք եկած և գիշերը աղօթելու պատճառանօք Եփրեմ Խուրւոյ ուխտատեղին իննելով ձեռնարկած է յառակայես բերուած գործիքներով եղծել տապանաքարին վրայ գտնուած Հայկական արձանագրութիւնը. բայց Հայ վանականաց արթնութեան շնորհիւ, ոչ միայն անյաջող մնացած է այս անազնիւ փորձն, այլ և օրուան կառավարութիւնը, երկու օրինակ (մին ի Կ. Պոլիս Կեդր. կառավարութեան վաւերացման ներկայելու համար) վճռագիր հանած է, հրամայող՝ որ այ ձեռք չը կարեն նոյն յանդուգն ձեռնարկի հեղինակ եպիսկոպոսին. Թէեւ ի վերջոյ այս վճիռ չէ գործադրուած գլխաւորաբար Հայոց ցուցած ներողամտութեան շնորհիւ։

Միրոց աւանդութենէ և նոյն իսկ յարատեւ վկայութեանց առնլով կ'ըսուի թէ ծանուցեալ քարայրներու արտաքնոյն մէջ, հարաւային պատին վրայ գտնուող ծեփով ծածկուած երրորդ այր մը կայ, որ Նախկին անապահով դարուց մէջ վանքի եկեղեցապատկան թանկագին նիւթոց պահարանն կը ծառայէ եղեր։

Եփրեմ Խուրի յիշատակին հետ կապուած կան նաեւ ուրիշ 1 2 ... աւանդիք, զորովն չենք ուզեր բոլորովին լռութեամբ անցնիլ աստանօր։

Քաղաքի հարաւային կողմ, Նէֆ... և ի վերջոյ Մ... բերդ անուանեալ ամրոցին արեւելեան ստորոտին մօտերը եղող Մ... Ա...բուած համազգային ուխտատեղւոյն արեւմտեան հիւսիսի կողմերը գտնուած Հ...Աբ... անուն ձեռնագին գեղամրթաց լճակին յուռը, զոր կ'ակնարկէ Շնորհալին գրելով.

«Մահ ի մէջի իմ ծածանէր
Քաղցրիկ օդովն ծիծաղէր.»

և զորմէ կ'ըսուի թէ էր սեփհականութիւն Հայր Աբրահամու, նախ քան կոչումն և ելանին ի Խառանէ, (ուր Հաւատահայր Նահապետին օրհնութիւնը չխափանելու համար ի սկզբանէ անտի արգիլուած է որսացումն վխտացող անհամար ձկանց, որք փարժուած գոլով առանց խուսափելու այցելուաց մօտը խիտ առ խիտ կուգան կը խռնին կեր խլելու համար,) կան հնութիւնք ի նախնին համբաւաւոր Եգեսիոյ ճեմարանին, այր Դասախօսներու կարգին մէջ երբեմն կարեւոր տեղ գրաւած է Սուրբն Եփրեմ Խուրի։

Այս ճեմարանի՝ որ ճոխ և հարուստ Դիւանին գիտցին երբեմն մեր բազմարդիւն նախնիքներէ Խորենացին՝ իւր պատմագրական պաշարը գովացնելու և Մեսրոփ՝ Հայոց «կարօտեալ նշանագրոց» հանգոյցը լուծելու համար, և յարակից եկեղեցւոյն՝ քառանկիւնի հնադարեան զանգակատունն՝ որոյ գագաթան վրայ — թերեւս դարերէ ի վեր — բոյն դրած է «արագիլներու բնանիք» մը, թէեւ քիչ շատ խարխլած՝ բայց տակաւին կը կենայ կանգուն։

Միւս կողմ՝ քաղաքի հիւսիսային արեւմտեան անկեան հանդէպ՝ կէս ժամ հեռին գտնուող բլրոյն հիւսիսի կուրծքին արեւելակողմ, ուր վերջին տարիներս հաստատուած են որթատունկեր, կը տեսնուին Եփրեմ Խուրի վանքին աւերակները։

Անդ այցելողք գրեթէ ամէն քայլափոխի՝ կը հանդիպին խոշոր սիւներու, հանճարաւոր սիւնագլխներու, յղկեալ կարմիր կամ ճերմակ մարմարիոնի եւ կրանիթի բեկորներու եւ այլ ուշագրաւ առարկայից։

Օգուտ քաղելով վերջին դեկտ. Ցի Տօնէն, այցելինք այդ աւերակաց, ուր՝ ի մէջի այլոց՝ ուր ուրեք տեսանք հնաւուրց հաստահիմն որմերու մինչեւ վերջերս անդացող աստուածոց անձրեւներու յարուցած բուռն հեղեղաց շնորհիւ դեռ նոր բացուած քառակերտ գեղջգոյն խճճերով կազմակերպուած Նրբաճաշակ սալայատակներու տակին անեղծ մնացած մասերը՝ բաւական տարածութեամբ, որք պարծառ գաղափար մը կուտան դիտողին երբեմն անդ կանգուն եղած հաստատութեանց ճարտարապետական գեղեցկութեան արժանեաց մասին։

Յավանանել անուն բարեպաշտ ազգայնոյ մը կտակին շնորհիւ, այս կարեւոր բլուր՝ վերջերս Ազգ. սեփհականութեանց կարգն անցաւ։

. .

Անդէպ չենք համարիր աստէն՝ երբ կը խօսինք «Սրբատեղեաց» վրայ, յիշել նաեւ՝ որ տեղւոյս սերունդը կը պահէ աւանդութիւն թէ երբեմն Եգեսիոյ մէջ և մերձաւոր շրջակայքը, միեւնոյն ժամանակ՝ կանգուն եղած են ԵՐԵՔ ՀԱՐԻՒՐ ՎԱԹՍՈՒՆ ՄԷԿ եկեղեցիք քրիստոնէից. և այս՝ յայտ հաւանական կ'երեւի, երբ ի նկատ առնենք կեցած պատմական ծանօթութիւններ՝ (Միխ. Աս. յեր. 222 և 298. Մատթ. Ուռհ. յեր. 22 և 390. տպ. յերուս.) որոց համեմատ երբեմն այս «կրօնականացեալ» քաղաքին շրջակայքը, հազարաւոր վանօրէից և տասնեակ հազարաւոր կրօնաւորաց գտնուիլը կը յիշուին. և այսմ ամենեւ ապացոյց են անշուշտ. Եգեսիոյ չորս լերանց մէջ տեսնուած կրօնական նշաններով և ուրուրեք արձանագրութեամբք ծածկուած վաղեմի անհամար բնակարանք, վանքեր կամ աղօթատեղիք։

Մանաւանդ՝ քաղաքիս մէջ և պարսպամերձ տեղուանքը հաստատեալ հին եկեղեցեաց բազմաց տեղիք՝ յայտնի են մինչեւ ցարդ, այլ անոնցմէ սակաւուց անուանք եւեթ՝ զորս կը նշանակենք ի ստորեւ՝ ծանօթ են դարդիս.

1 Ս. Աստուածածին,
2 Ս. Պետրոս և Պօղոս,
3 Ս. Փրկիչ,
4 Ս. Քառասուն մանկունք,
5 Ս. Սոփիա,
6 Ս. Յովհաննէս Մկրտիչ,
7 Ս. Առաքեալք,
8 Զօրավար Ս. Գէորգ,
9 Ս. Թորոս,
10 Ս. Կիրակոս,
11 Ս. Կիրակոս (երկրորդ),
12 Ս. Դաստաւակ,
13 Ս. Միհաս,
14 Ս. Անարծաթ բժիշկք (*),
15 Ս. Նահատակաց եկեղեցի,
16 Ս. Թորոսի Մեծ Վկայարան (բերդի մէջ,
17 Ս. Սարգիս (բերդի մէջ),
18 Ս. Վկայք,
19 Ս. Սարգիս (վանք),
20 Ս. Աբգարու եկեղեցի,
21 Խաչավանք կամ Նոր Վկայարան,
22 Արճիճի վանք։

Գ. Կ. ՈՍԿԵՐՉԵԱՆ

ԽՕՍՔ ՄԸ ՆԿԱՐՉԱՑԻՆ

Անցեալ օր, նստած աշխատութեան սենեկիս մէջ, միտքս պաշարուած բնութեան գեղասքանչ տեսարաններով, աչքերս յառած անորոշ կէտի մը վրայ, մտքէ կ'անցնէի մի պատկեր, զոր կամէի հաղորդել անշունչ կտաւին. Ձիւնոտ էր ամեն ինչ, զի առատ ձիւն տեղացած էր, և արեգական ճառագայթները ցոլանալով այն անսահման սպիտակափառ գորգին վրայ, կը շլացնէին աչքերս։ Այդ շլացման մէջ չէի կարող, կամ չէի փափագեր աշխատիլ, ուստի վրձինն և երանգապնակը մէկ կողմ դրի, և գրիչն առի ձեռքս բան մ'ընելու համար, և ահա այն տողերն որք սահեցան թուղթին վրայ։

Հիանալի է արդարեւ և անպատմելի գոհութեան աղբիւր մ'է նկարչութեան արուեստ։

Հիանալի, վասն զի երկու կամ աւելի երանգներ և կտոր մը իւղ չոր կտաւի մը վրայ զիրար գրկելով, կը պատկերացնեն գաղափար մը, տեսիլ մը, խորհուրդ մը ու իմաստ մը։ Անգործ, անկենդան, անաւ բան մ'էր այն կտաւն դեռ սակաւ ինչ յառաջագոյն. և ահա կեանք կը զգենու, բարբառ մը կը ստանայ, բան մը կը պատմէ մեզ, սրտայոյզ կամ վսեմ բան մը, բան մը որ երկինքը կը մերձեցնէ հոգւոյդ, որ դարուց մշուշին տակ արգելուած դէպք մը, իրողութիւն մը կենդանի գոյներով կ'ընծայէ աչքերուդ, մերթ հեռաւոր երկրի մը մէջ պատահած, կամ հեռաւոր ժամանակի մը մէջ տեղի ունեցած եղելութիւն մը. մերթ նաղարդ հովիտ մը, խորհրդաւոր սառուերներով անտառ մը, արծաթափայլ ալիքները զալարեաց ներքեւ թաղուցանող առուակ մը, անծայրածիր անեզր անապատ մը որ սիրտդ անձկութեամբ կը հրմէ. խաչ մը որմէ վար կ'առնուի բազմաչարչար Աստուած մը. ամբոխեալ զայրագին փոթորկալեալ ծով մը որուն դառն փրփուրներուն մէջէն կը կարծես լսել կոհակաց ահեղ մռնչիւնն, աղբիւր մը որոյ քով աղքատիկ մ'աւուրը ձեռն կը կարկառէ ընդունելու համար ոչ հ-... այլ գթառատ կնոջ մը ողորմութիւնն. ի մի բան, ամեն ինչ որ կարէ հոգին բարձրացնել կամ յուզել, ամեն ինչ որ մարդուս խորին կերպով մտածել կուտայ և ինչ որ սիրտը կը խանդաղատէ կամ կը պակուցանէ, ճարտարին մատունք գիտեն զայն նկարել վրձնոյն ծայրովն անզգայ նիւթին վրայ. Եւ այն գոհութիւնն զոր նա կ'զգայ, երբ իւր վասակոյն ծայրն հասած, որպէս նոր ամն Պրոմէթեւս հափշտակել հուրն երկնային, յոր յառած կը մնային իւր նախանձորդէ ակնողիքն, կը զգայ զինքն արարիչ մի նոր էակութեան, կամ նորոգ էակներու, կամ մի նոր խորհրդոյ, որ ցայն վայր թաղուն մնացած տակաւ կը բովանդէր իւր ուղեղին ծալքերուն մէջ. Ա՜հ յայնժամ, մոռանալով բովանդակ իւր խոնջութիւնն, սփոփուած բոլոր այն ճիգերէն և ջանքերէն զոր ունեցաւ այդ արտադրութեան գործոյն համար, բերկրապատար, չանէր զաղարեցուցած, ապու հարկեալ դէտ անն կը մնայ նա և կայ ի դիմին իւր գործոյն. Այդ գործն իւրն է արդարեւ։

Տեսիլ մ'էր որ ահա մարմին զգեցաւ, հոլածոյ, տանջող, ժանձրացուցիչ խորհուրդ մ'էր, որ այժմ ահա կերպ և գոյն և ձեւ զգեցաւ, տեսանելի գրեթէ և շօշափելի։

Ա՜հ, յայնժամ ո՞վ կարէ նկարագրել արուեստագէտին ո՛րաւ բերկրութիւնն և ուրախութիւնն, ու գոհունակութիւնն։ Ներելի չէ՞ նմանցնել նորա զգացած ուրախութիւնն այն մօր ուրախութեան, որ իւր գրկաց մէջ կը սեղմէ մանուկն զոր կորուսած բլալ կը կարծէր, կամ Կողմպոսի յուզման, երբ զառաջինն տեսաւ ցամաքն զոր կը գուշակէր։

Մխիթարական է տեսնել առ մեզ գեղարուեստից ճիւղին սիրողներ և հետեւողներ։

Բայց է մեզ հաստատել քաջ վրձիններու գոյութիւնն և նոցա յաճախ աշխատութիւն, հակառակ թէ նիւթական և թէ բարոյական քաջալերութեանց բացակայութեան։

Նոյն իսկ գեղեցիկ սեռն ունի իւր ներկայացուցիչներն այդ անխոնջ և անվհատ արուեստասիրաց դասուն մէջ։

Իգական սեռին պատկանող այդ աշխատողներն, որպէս պատիւ կը բերեն իւրեանց զգացմանց նրբութեան և հոգւոյ ազնուութեան, նոյնպէս և մեծ պատիւ կը բերեն իւրեանց ազգին։

ԱՆԾԱՆՕԹ ՆԿԱՐԻՉ ՄԸ

(*) Կառուցեալ՝ անշուշտ յանուն սոյն նահատակելոյն Կոզմայի և Դամիանոսի. (Միխ. Աս. 421).

ՏՈՔԹ. ՃԻՎԱՀԻՐՃԵԱՆ

Գաւառաց մէջ շատ տարիներ քաղաքային բժշկութեան պաշտօնն յաջողապէս վարելէ յետոյ, այժմ Կ. Պոլիս հաստատուած է, և իւր բնակարանն (ի Վլանկա, Յունաց Ս. Թորոս եկեղեցւոյ կից.) հիւանդներ կ'ընդունի ձրիապէս՝ չորեքշաբթի առաւօտն հիւանդութեանց համար, և շաբաթ օրերքին հիւանդութեանց համար, մինչեւ կէսօր. Վկայեալ աղքատ հիւանդաց վրայ վիրաբուժական գործողութիւններն եւս ձրի կը կատարէ. Շաբթուն միւս օրերը մինչեւ կէսօր հիւանդ կ'ընդունի, մասնաւորապէս ծննդական գործարանց հիւանդութիւնք, մանկաբարձութիւն, և վիրաբուժական գործողութիւնք.— քարաշխանութիւն, խեղաբուժութիւն, լուսնոտութիւն, եւն. որոց վրայ յատուկ փորձառութիւն ունի։

58 16—20

Ա.Զ.Դ.

Մայրաքաղաքիս մեկնման մը առթիւ, վարձու տուն մը կայ կարասեօք կամ առանց կարասեաց ի Սամաթիա, կայարանի հանդէպ, ծովեզր, ունի 8 սենեակ, պարտէզ, հոր և ջրհեղ։

Դաշնակ մը ինչպէս նաեւ կարասիք ծախու են։

Դիմել Գ... Զ...։

290 3—8

ԴԻՐՁԱԿ ԿԱՐԱՊԵՏ ՊՕՏԱՃԵԱՆ

Որ իւր արհեստը Եւրոպի Ներքնագոյն առաջնակարգ դերձակներու քով կատարելագործած է, այս անգամ ուղղակի Եւրոպայէն բերել տուած է ընտիր կերպասներ, եւ կը գտնուի Գալաթ-Գարաքէօյ Ռուսական Լոյտ ընկերութեան գործատեղւոյն վրայ իւր թիւ 4 սենեակը. Իրեն դիմող պատուարժան անձինքը թէ վայելուչ ձեւի, թէ հաստատուն կարի և թէ չափաւոր գնոց մասին կը գոհացնէ։

284 4—10

ՀԱՋՈՂԱԳՈՅՆ ԱՌԻԹ

ԲՐԻՏԱՆԵԱՆ ՀԱՆՐԱԳԻՏԱՐԱՆ

ՉԵՄԲԸՐՍԻ

ENCYCLOPÆDIA

Այս գերազանց գործ, որ տեսակին մէջ առաջնակարգ կը հանդիսանայ, 10 հաստատակազմ հատորներէ բաղկացեալ է, մաքուր թղթի վրայ գեղեցիկ մանրատառ տպագրութեամբ, իւրաքանչիւր էջ երկու սիւնակի բաժնուած, աշխարհագրական, բնապատմական, գեղարուեստական և այլ ընտիր ընտիր պատկերներով, գծագրութեամբք և նշանաւոր մարդկան կենդանագրերով ու ձեռագրերով զարդարուած, և կը պարունակէ աւելի քան 27,000 յօդուած, 8,320 մեծադիր էջերու վրայ. Պատմական, Հնախօսական, աշխարհագրական, գիտական, ազգագրական, մատենագրական և թէ գեղարուեստից, թէ հասարակ արհեստից վերաբերեալ խնդիրք, գործք և գործիչք առաջնակարգ ձեռնհասութեամբ օժտեալ հեղինակաց գրչին ներքեւ պարզուած և լուսաբանուած են սեփական հանճարի այս գեղեցկագոյն ու ճոխագոյն արտադրութեան մէջ։

Մասնաւոր պատճառաւ մը ի վաճառ հանուած է այս գործէն օրինակ մը. Տասն հատորներն ալ մաքուր վիճակի մէջ. Վերջին գին՝ հինգ անգլ. ոսկի. Դիմել առ Տեօքմէճեան էֆէնտի. ի տպարանի Արեւելքի։

ՄԻՇՏ 10 ԴՐՈՒՇ

ՄԱՍՆԱԳԻՏՈՒԹԻՒՆ ՏՊԱԳՐՈՒԹԵԱՆ

ԱՅՑԵՔԱՐՏԻ

(Ամէն լեզուաւ)

Ֆրանսական ընտիր թուղթ. Այցետոմսի յատուկ նուրբ եւ սիրուն գրեր. Ազնիւ ճաշակ. Մաքուր եւ խնամեալ աշխատութիւն։

Դիմել

ի Տպարան Գ. Պաղտատլեան

Յակոբեան խան, Կ. Պոլիս։

ԻԼԱՆ

ՊԱԶԸ ՍԷՐԱՍՊԼԻՐ

Էլյիւէ անպարը իչուն մէվճուտ մինասարա գօնուլան էիրմի պէշ պին արշըն ճէխատէն գըրդ պին արշընը ճէխտէ գասար յաճիրմէրս նէֆէր չուհսուրըն քէմուռնի սանինին էիրմի պիրինճի փազար կիւնի մինագասար իճրա օլունարագ ֆիյաթը տաիրէնին իչինէ էլվէրիշլէք տէրէճէյէ կէլմար իսէ մէզքիւր կիւնտէ զարարը գաթիի վիրիլաճ էիրմի իքինճի կիւնի տաիրէ էիւզէ պէշ թէնզիլաթը գապուլ օլունմաղընտան իթասընթա թալիպ օլանլարըն մագամի Սէրասքերի լէվազըմաթը ուսումիյէ տաիրէսինէ կէլմէլէրի իլան օլունուր.

18 քեանունի սանի 1890 210
Նօ. 9 1—2

ՈՅԺ ԵՒ ԳԵՂԵՑԿՈՒԹԻՒՆ

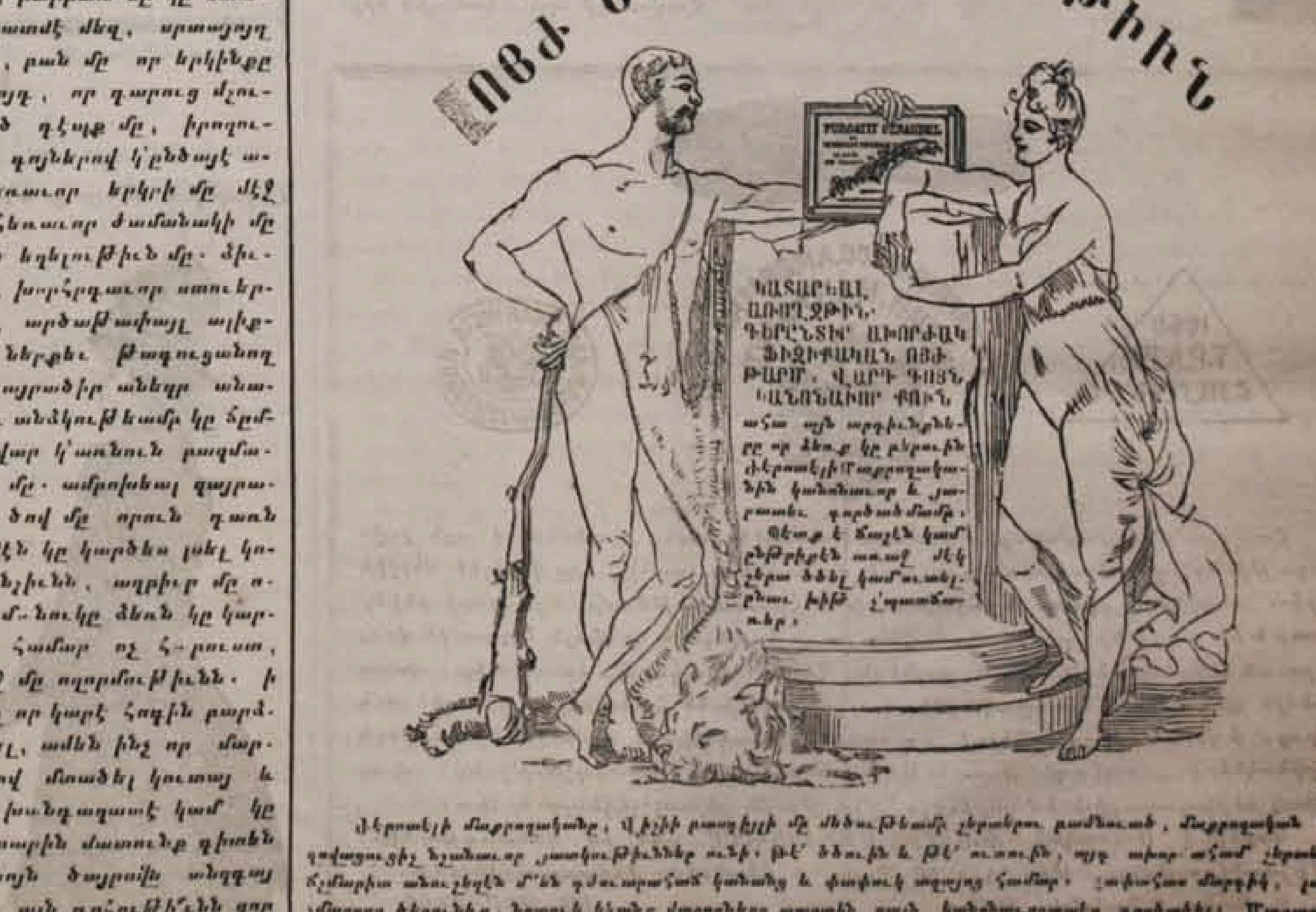

96

Ֆէրրօեէլի Մաքրրգահանդը, Վիշիի բաղադրելի մը մեծութեամբ չերեկու բաժնուած, Մաքրրգական և գովասանելի նշանաւոր յատկութիւններ ունի. թէ՛ ծծանին և թէ՛ ուսանին, ... Տուփ մը կը պարունակէ 18 անգամի համար գեղ և ի Ֆրանսա կ'արժէ 1·50 ֆրանք. ... Պ. Ֆէրրօեէլ, ի Սէն-Մէնէհուլ (Ֆրանսա) ի Կ. Պոլիս ... 0 Պոն Մարշէ. — ... Տ. Մ. Մէկիսի — Ա. Գասթօրիաւն — ... ի Պոլիս Դեղարան ...

PHŒNIX FIRE OFFICE

ԱՌԱՋՆԱԿԱՐԳ ԱՆԳՂԻԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԵԱՆ ԸՆԴԴԷՄ ՀՐԴԵՀԻ

ՏԱՐԵԿԱՆ ՀԱՍՈՅԹ Անգղ. Ոսկի 1,000,000

"ՖԻՆԻՔՍ"

Հիմնեալ ի Լոնտոն յամին 1782

ՖԻՆԻՔՍ, հիմնեալ առաւել քան մի դար յառաջ, սոսկ հրդեհի ապահովագրութեան ընկերութիւն մ'է որոյ բաժնետերքը Անգղիոյ ամենահարուստ և համբաւաւոր գրամատէրներ են՝ ունենալով անսահման պատասխանատուութիւն։

ՖԻՆԻՔՍ ընկերութեան աշխարհահռչակ առատաձեռնութեան մի գլխաւոր ապացոյցն է 16,000,000 Անգղ. ոսկւոյ գումարն զոր ցարդ վճարած է հրդեհի վնասուց համար։ 6

ՖԻՆԻՔՍ ընկերութիւնն կ'ապահովագրէ ընդդէմ հրդեհի և կայծակի՝ կալուածք, կարասիք և ապրանք՝ յոյժ նպաստաւոր պայմանօք և միջնորդութեամբ առուածոց, կարասիք և ապրանք՝ ապահովագրեալ, որք ունիմք փաղօր խչխանութիւն կարգադրելու անմիջապէս մեր ապահովագրելոց կրած վնասներն։

Հ. ՍՈՒԱՆ և ԸՆԿ. միակ գործակալք ի Պոլիս և ի Շրջակայս

Թիւ 12, Սանտալճը խան, Ղալաթիա, Աւստրիական Թղթատան վերև։

HAMBURG MUNICH UNITED

ՀԱՄՊՈՒՐԿ ԵՒ ՄԻՒՆԻԽ

ՄԻԱՑԵԱԼ

ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆՔ ԸՆԴԴԷՄ ՀՐԴԵՀԻ

Դրամագլուխ	ֆրանք	8.000.000
Պահեստի դրամ ցվերջ յունիս 1888	»	5.604.722
Տարեկան հասոյթ	»	12.773.779

Ընկերութիւնքս ՓՈԽԱԴԱՐՁ ԵՐԱՇԽԱՒՈՐՈՒԹԵԱՄԲ կ'ապահովագրեն մեքենաներ և բնակութիւններ և սոցա մէջ գտնուած վաճառքներ և կարասիներ խիստ չափաւոր սակագնօք։

Լիազօր Ներկայացուցիչ Կ. Պոլսոյ

ՖՌԱՆՔՖՈՐԹՈՒԱՋ

ԾՈՎԱՅԻՆ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Դրամագլուխ ֆրանք 6.250.000 Պահեստի դրամ ֆրանք 1.270.300

Ընկերութիւնս կ'ապահովագրէ շոգենաւուց և առագաստանաւուց վրայ բեռցուած վաճառքներ, ինչպէս նաև Թղթատարական և փոխադրական ընկերութեանց յանձնուած թանկագին նիւթեր և դրամ պարունակող ծրարներ խիստ նպաստաւոր պայմանօք և սակագնօք։ Այն նիւթերու վրայ մեծաքանակ գումարներ կարենալ ապահովագրելու համար Ընկերութիւնս միացած է Եւրոպեան 13 լուրջ ապահովագրական հաստատութեանց հետ որոց դրամագլուխն ու պահեստի դրամն է Աւելի քան 100.000.000 ֆրանք

Լիազօր Ներկայացուցիչ համայն Թուրքիոյ

ԳԱՌՆԻԿ ԱՍՏՈՒԱԾԱՏՈՒՐ, Պոլիս, Պահչէ-Գաբու, Խօռկիստիս խան. 11

ԾԱՆՕԹ.—Տեառք Ներսէսեան Հայր և Որդի, Ընկերութեանցս Պոլսոյ դրամատեարք, փակաւոր ՎԱՐԿ ու ՀՐԱՀԱՆԳ ընդունած են վճարելու անմիջապէս այն ամէն վնաս, որոյ հաշիւը հաստատուած է և վաւերացեալ Ընդհ. Գործակալութենէն.

ՀԱՅ ԹԷՅԱՎԱՃԱՌ

Կ. ՍԱՎՐՈՒՍԵԱՆ և Յ. ԽԱՏՐՈՒԼԵԱՆ

10 Ճէլօպ-սէյ խանի առջև 10

ՉԻՆԱՍՏԱՆԻ, ՃԱՎԱՅԻ ԵՒ ՀՈԼԱՆՏԱՅԻ ԸՆՏԻՐ ԵՒ ԱԺՈՐԺԱՀԱՄ ԹԷՅԵՐ

Վաճառատունս իւր հաստատութենէն ի վեր իւր ուղղութեամբ, պատուաւորութեամբ և անխարդախ գործառնութեամբ ստացած հռչակաւ, թէ գաւառներու մէջ և թէ յատուկ խիստ շատ յաճախորդներ գոհ ըրած է։

ՎԱՃԱՌՈՒՄՆԵՐ ՄԵԾ ԵՒ ՓՈՔՐ ՔԱՆԱԿՈՒԹԵԱՄԲ

ԳԻՆԵՐԸՆ ՓԱՍՈՐ 52

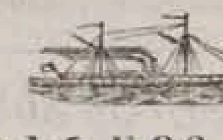

ՔԻՒՆԱՐՏ (CUNARD)

ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ ՇՈԳԵՆԱՒՈՑ

[illegible]

Անուանք	Թոնոյ	Անուանք	Թոնոյ
Ումպրիա	7718	[illegible]	4841
Էդրուրիա	7718	[illegible]	4?35
Սերվիա	7391	[illegible]	2874
Աուրանիա	7268	[illegible]	2?0?
[illegible]	5??	[illegible]	2393
[illegible]	5517	[illegible]	216?
[illegible]	4809	[illegible]	2346
[illegible]	4557	[illegible]	2?44
[illegible]	2149	[illegible]	1899
[illegible]	1876	[illegible]	1855
[illegible]	1614		

Թէքէթեր շոգենաւը, նաւապետ Քինկ ի մասոյ Լիվրբուլ պիտի ուղևորի, հաւանօրէն ուղղակի։

Դիմել առ ԹՈՄԱՍ Զ. ՃՈԼԻ գործակալ Thomas C. Joly

Թիւ 1, Քիւչիւք Հալիլ փաշա խան, Ղալաթիա 196

Արտանատէր Մ. ՏԱՄԱՏԵԱՆ

[illegible]

ԺՈՐԺ ԷՖԹԻՄԻԱՏԻՍ

Պոլիս Աշըր Էֆէնտի խանի Ներքև Թիւ 17

ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ ՀՈՎԱՆՈՑՆԵՐՈՒ

Հովանոցներու յատուկ Օ ՐՈՊԷՆՍՈՆ մեծագոյն հիմնադիրը, Գ. Ժորժ Էֆթիմիատիս, կը ծանուցանէ իւր բազմաթիւ յաճախորդաց և պատուարժան հասարակութեան թէ Աշըր Էֆէնտի խանին ներքև գտնուած իւր թիւ 15 մթերանոցն, ամբողջ ապրանքներով ուրիշ փոխանցած և նոյն խանի ներքև թիւ 17 վաճառատունը բացած է։ Այս նոր վաճառատան մէջ կը գտնուին թէ՛ տղոց և թէ կանանց համար ամէն տեսակ մետաքսեղէն ու բրդեղէն հովանոցներ, բրդեայ գուլպաներ, փանելներ, թաշկինակներ, ձեռաց սրբիչներ, անձեռոցներ, թաշկինակներ և այլ այդ կարգի ապրանքներ, բոլորն ալ խիստ գերադասելի գներով։ 44

ԴԱՄԻԱՆՈՍ ՓԱՓԱԶԵԱՆ

211. Կ. ՊՈԼԻՍ ՄԱՀՄՈՒՏ ՓԱՇԱ 211

Պատիւ ունի ծանուցանել իւր բազմաթիւ յաճախորդաց թէ, իւր խանութին մէջ կը պատրաստուին թէ՛ տղոց և թէ կանանց յատուկ ամէն տեսակ գեղեցիկ կօշիկներ Փրանսական նիւթերով և Փրանսայէ բերուած վերջին նորաձևութեանց համապատասխանող օրինակներու համաձայն։

Պատրաստուած կօշիկները հետևեալ վերջին գներով կը վաճառուին։

Գոմէն Կալոշ	գրշ	95	Պոլատական Կալոշ գրշ		45
Գոմէն	»	68	Կանանց մուճակ	»	40
Մոյն	»	150	Կանանց սկարբին	»	45
Սկարբին	»	52			

(291)

ՀԱՐՄԱՆԵԿԱՆ ՆԱՂԿԱՓՈՒՆՔ

ԳԵՂԵՑԿԱՑՈՒՑԻՉ ՄԱՐՄՆՈՅ ԳՈՅՆԻ, ՄԻԱՅՆ ՆԱՂԿԱՓՈՒՇ, ՄԻԱՅՆ ԹՈՒՂԹ։

Անգամուան մը փորձը պիտի համոզէ ամէն Տիկին թէ որչափ գերազանց է այս ուրիշ ամէն հեղանիւթերէ և բազմաթիւ փոշիներէ։ Առաջին անգամ գործածելուն ալ, որ քանի մը վայրկեանի գործ է, պիտի տեսնուի իսկոյն որ երեսը, վիզը, թևերը և ձեռուըները պիտի առնուն անոյշ փափկութիւն մը և մարմարինի փայլ, հանդերձ շուշանի և վարդի գունով և բուրմամբ։ Այսոնի գրգիռ յատկութիւնները մը հանդարտեցնէ։ Ինչ հետ կ'ընէ մորթի սևութը, երեսի և ձեռքի ցաները, արևայրուքը, և ուրիշ ամէն բրտութիւն և թխութիւն։ Եւ աս ամէն բանով անկարելի կ'ըլլայ մտածել թէ արհեստով գեղեցկացուած է։

Գլխաւոր մթերանոցը Լոնտոն է (114 and 116, Soutnampton Row). Նոյնպէս Բարիզ ու Նիւ Եորք։ Սրվաճառուի սափրիչներու, անոյշ խղագործներու և անգղիացի դեղագործներու քով։

Կը վաճառուի նաև Պ. Քանչիւք եղբարց Բրիտանական դեղարանը, 433 Մեծ փողոց Բերա, [illegible], Ղալաթիա, Նիւուէք Գալաթըմ 93 և 97. [illegible] 77 [illegible]—, 51 [illegible] և 168 Մեծ փողոց Բերայի, և [illegible] քով Բերա Մեծ փողոց թիւ 428։ 16

L'ԱՎԸՆԻՐ ՏԷ ՖԱՄԻՅԼ

L'AVENIR DES FAMILLES

ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ՓՈԽԱԴԱՐՁ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

ՎԱՍՆ ՎԵՐԱԿԱԶՄՈՒԹԵԱՆ ԴՐԱՄԱԳԼԽՈՑ

ԿԸ ԳՈՐԾԷ

ԸՆԴ ՀՍԿՈՂՈՒԹԵԱՄԲ ԳԱՂՂԻՈՅ ԿԱՌԱՎԱՐՈՒԹԵԱՆ

ԿԵԴՐՈՆԱՏԵՂԻՆ Է ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ

61, ՌԻՇԻԷԼԻԷ ՓՈՂՈՑ, ԼԻՈՆ 61 (ՖՐԱՆՍԱ)

ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԵԱԼ ԴՐԱՄԱԳԼՈՒԽ	[illegible]
80.000.000 Ֆրանք	1.500 000 Ֆրանք

L'ԱՎԸՆԻՐ ՏԷ ՖԱՄԻՅԼ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆՆ, որ հաստատուած է նպաստելու համար փոքր խնայողութեանց, որոց գաղղիացւոց մ'ամենայն է։ Իր նպատակն է [illegible]

Ընկերութեան գործառնութիւնք բազմազան են, ինչպէս չափական արժէից և փոխ տրուած դրամագլխոց ապահովագրութիւն, կարևոր դրամագլխոց վերակազմութիւն, [illegible] թիւնք և Գլխաւորք փոխառութեանց և ճարտարապետութեանց [illegible] ծախուած դրամագլխոց, մանկանց համար օժիտ, [illegible] կենսաթոշակներու կազմութիւն, ի մի բան այն ամէն գործառնութիւնք որոց նպատակն է խնայողութիւն։ Ընկերութեան Պոլսոյ գործակալութիւնն սկսած է 1881 Յունուար 1 էն։

Տեղեկութեանց և բաժանորդագրութեան համար դիմել առ Պետրոս Էֆէնտի Անպարճեան, գործակալ Ընկերութեան ի Կ. Պոլիս, Թաշ խան, Թիւ 40 Պահչէ Գաբու, Պոլիս։ 42

THE CROWN PERFUMERY COMPANY

ՀՈՏԱՒԷՏ ՆԻՒԹՈՑ "ԹԱԳ" ԼՈՆՏՈՆԻ «ԹԱԳ» ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ

Այս գոյացութիւնները շատ խիտ են, և ամբողջապէս են իր բուրման առատութեան և տևականութեան։ Աւելի անմիջական քանիքն անուանեմ.

ԹԷՆԻՍ ՎՈՒՏ (Թենիսի փայտ)	ՄԱԹԻՕԼԱ
ՎԱՅՐԻ ՎԻՕԼԷԹ (Մանիշակ անտառայ)	ՃՈՔԻ ՔԼԱՊ
ԼԻԼԻՕՖ ԹԸ ՎԱԼԼԷՅ (Շուշան հովտաց)	ԷՍԹԱ ԲՈՒՔԷ
ՀՕՓԱՅՏ ՌՕԶ (Ճերմակ վարդ)	ՄԱՐԷՇԱԼ ՆԻԷԼ
ԳՐԻԶ ԷՅՍԼ ՊԼԱՈՍԸՄ	ՊԼԱՆՔ ՊԼԱՆՔ
ՀՕՓԱՅԹ ՀԷԼԻՕԹՐՕՓ	ՕՓՕՓՕՆԱՔՍ
ԲՕՔԷ ՏԸ ՓՕԹՐԻ	

Այս և այլոց ուրիշ հոտաւէտ նիւթերը մեծ հռչակ հանած են Եւրոպայի արքունեաց, ազնուականութեան և բարձր դասուն մէջ, իրենց հոտին փափկութեան և տևականութեան համար։

ԱՆԳՂԻԱԿԱՆ ԿՆՃԻՈՒՆԱՑԱՆ ԴՈՒՐՍԸՆ ՋՈՒՐ։ [illegible]

ՕՐԱՆՋԻՆ ՓՈՒՇԻ ԴԻՒՐԻ ՋՈՒՐ։ [illegible]

Այն պարունակելու համար, դիմել է գնել, միայն կը [illegible]

Պոլսոյ միակ գործակալն ԷՏՄՈՆՏՍ ԳԱՐՈՒԱՆԱ 62

Արեմեան Էրգանոս Միրայես Թիւ 95 և 97, Նիւ քուէք Գալաթըմ, Թրամուէյին կայարանին մօտ, Վոյնատայի պահականոցին կից։

Լաւ որուն մարդասպանիս վաճառականներէն ոմանք, տեսնելով այն յաջողութիւնը զոր Ռուսական քաուչուկէ մուճակները (լաստիկ) կը վայելեն վերջին երկու տարիներս՝ իրենց վայելչութեամբ և հաստատութեամբ, այս տարի բերել տուած են ուրիշ երկիրներէ մուճակներ, որք կը կեղծեն ոչ միայն ներքանին վրայ դրուած կնիքներուն ձևերն և գոյներն, հապա նաև կարմիր եռանկիւնը, պարտանէին կը համարիմ հասարակութեան ուշադրութիւնն հրաւիրել այս կեղծերուն վրայ, ի վերևս ներկայացնելով ռուսական մուճակներուն ճշմարիտ նշաններուն օրինակներն, որպէս զի Ռուս Ամերիկեան ընկերութեան արտադրութիւնք, որոյ միակ ներկայացուցիչն եմ յարևելս, չշփոթուին յիշեալ կեղծերուն հետ։

Կարելի է Ռուսական ՃՇՄԱՐԻՏ ՄՈՒՃԱԿՆԵՐԸ գնել իմ վաճառատունէս, Մէյտանճըք փողոց, Թիւ 54 և 56 (Պոլիս) և հետևեալ վաճառատուններէն։

Կ. Պոլիս, 8 Նոյեմբեր 1889 ԷՄ. ՄԻՐՃԱՆՈՅ

1. Միլ է Հօն Արգիբէլ, Պահչէ Գաբու, Թիւ 21
2. Իզիտոր, Մեծ փողոց Բերայի, Թիւ 433
3. Վէնդուրա եղբարք, Նիւքուէք Գալաթըմ, 633։

Ծան. Գնուած ատեն ուշադրութիւն ընել թէ յիշեալ նշանները կան մուճակներուն վրայ։ 45

ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ

ԴԱՒԼԸՄԱՆ ԵՒ ՊԼՈՒՄՊԷՐԿԻ

Ղալաթիա Պէօյիւք Միլլէթ խան, միջազգային Թղթատարատան վրայի յարկը

Այս վաճառատան մէջ խիստ աժան գներով կը վաճառուին ամէն տեսակ ճերմակեղէններ, կանանց համար կրկնոցներ, աղջկանց համար հագուստներ, կէսշլլայէններ, բօռալներ, ամառի համար ճերմակեղէններ, բամպուճներ, բազմատեսակ գուլպաներ, թաշկինակներ և այլ այս տեսակ ապրանքներ։

Այս ապրանքներ, որոց ամենքն ալ լաւ տեսակէ են, կը վաճառուին թէ՛ փոքր և թէ մեծ քանակութեամբ։

Այս ապրանքներ կը պատրաստուին Վիէննայի և Պերլինի յատուկ գործարանաց մէջ։ Նոյնպէս Անգղիական, Իտալիական և Եւրոպական ուրիշ երկիրներէ եկած ապրանքներ կը բերուին։

Գաւառներէ եղած յանձնարարութիւնք կը կատարուին ճշդիւ, թէ փոխարէնը փոխանակագրով և կամ թղթատարական դրամով կը զրկուի։

Ձը հանուած ապրանքները ետ կ'առնուին և տեղը կը տրուի ընտրելով փոխադրութեան ծախքը։ 101

ՄՈԴԱԿԱՆ ՆԵՐԿ

Նոր գիւտ մ'է այս նկարուն գոյնը փոխելու համար մէկ երկու անգամէն, առանց ուրիշ ոև է նիւթի գործածութեան կամ լուացքի,

ՇԱՂԱՆԱԿԱՆԱԳՈՅՆԻ ԿԱՄ ԲՆԱԿԱՆ ԿԱՏԱՐԵԱԼ ՍԵՒԻ

Այս նոր ներկը բաղկացեալ է միայն ալ մասերու և բուսոյ նիւթէ։ Սպիտակ կամ կարմիր մազերն անմիջապէս կը փոխուին պայծառ շագանակագոյնի կամ թանձր սևի։ Փորձ ըրող առած է թէ այս ներկին որչափ գերազանց է նմանօրինակ ուրիշ պատրաստութիւններէ։ Իր առաւելութիւնն է մազերուն ամենէն բնական երևոյթը տալ և [illegible] ուղղակի բնական մազերին մորթին։ Ուշադրութեամբ կարդալ

ԳՈՐԾԱԾՄԱՆ ԵՂԱՆԱԿԸ

Սրուակը երերցնել գործածելէ առաջ և փոքր քանակութեամբ հեղուկէն գնել սկահակի մը մէջ, յետոյ բարակ սպունգ ստանալով մը կամ այդ հեղուկին մէջ թրջած բուրդ թէլին. Այս գլուխը բաց ընել մինչև որ հեղուկը չոզանալ։ Բոլոր ասոնք մէկ երկու գործածութեամբ [illegible]։ Եթէ մէկ երկու անգամէն աւելի գործածուի, գոյնն աւելի թուխ կ'ըլլայ։ Անէք երեք չորս ժամէն անգամ մը հեղուկէն գործածել։ Նոյն եղանակը գործածելու է մօրուքի և պեխերուն համար։ [illegible] կամ եռքը Եւ [illegible] վերջէն գէշն և ձեռները լուալու է ապա ի զգուշութիւն։

ԾԱՆ. Եթէ ուզուած գոյնը ձեռք չ'բերուի մէկ երկու գործածութենէ ետք, գլուխը լուալու է ջրի մը ապով, ապա գլխուն քսելու է այդ ներկին մէջ թաթխուած սպունգ մը, և ուզուած արդիւնքին յառաջ կու գայ անմիջապէս։

ԿԵԴՐՈՆԱԿԱՆ ԶԳՈՒՇԱՆԱԼ

Միակ կեդրոնատեղի ԵՐՄՈՒՆՏ ԳՈՒՐԻԱՆՈ, ԱՆԳՂԻԱԿԱՆ ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ՄԹԵՐԱՆՈՑ, Վոյվոտա, Պաշխանոցին քով, կայարան Ղալաթիա-Շիշլի Թրամուէյին, Թիւ 95 և 97, Ղալաթիա։